טוב שיש שמיים

גיל ברנד

נדפס בישראל תשע״ז

כל הזכויות שמורות ©

תוכן העניינים

סיפורים 2

לאבולוציה דרושים מתנדבים 3

ברא את עצמך 8

ביניהם מקפידים להתפלל 13

דברים שאי אפשר למדוד 16

הממיר הקטליטי 18

מיכאלה 20

מסע בין זבנים 21

מספר מקומות מוגבל 24

מעשה ברגישות 27

שוב אינני מאוהב 31

אבל רק שכחתי מינוס 33

ארץ השחרלב 38

שירים 45

גורילות 46

הברווז המשוגע 65

טוב שיש שמיים 118

מה חווית יפה אמש? 150

שינה תופסת פחות מקום 157

קרוואן שש - יומנו של מורה 165

תפילת הדרך לטיול השנתי 170

דווקא – שירי ילדים 175

סיפורים

לאבולוציה דרושים מתנדבים

היא קמה לכבודי, או אולי לכבוד האחד שאותו קיוותה לפגוש. דמיינתי קידה קלה, לחצנו ידיים והתנשקנו לחי אל לחי. התיישבנו. היא נשענה קדימה, מרפקים על השולחן, נשענתי לאחור. פיסת מחול בין שני זרים. עיניה ננעצו בעיני, הושפלו, ננעצו ושוב הושפלו. מי אתה? שאלו.

שיחת הטלפון אמש, לא דמתה לזו המתקיימת בין סוכן מכירות לקורבנו. היא היתה איטית ומגושמת. יעל סיפרה לי כי היא צֶ׳לָנִית במקצועה כבר שלושים שנה, מאז שהיתה בת שש. אני שיחקתי אז תופסת. כל ילד לעצמו וכולם גם יחד. הייתי לא רע בלתפוס בנים, וממש סופרמן בלתפוס בנות. במָקום אחר בעולם, ילדים בגילנו ניסו לתפוס דגים, כי אחרת ישארו רעבים. מאז, הסופרמן הזה לא מצליח לתפוס אפילו מישהי שיושבת מולו בנחת. בחנתי את אצבעותיה, ובהיותה ידועה כנגנית וירטואוזית, חשתי כלפיהן יראה.

״אם אינני מתאמנת לפחות אחת ליומיים, מתגנבת החלודה. לא שומעים אותה אבל בהחלט מרגישים.״

בסוף המשפט עמדה כניעה. אכן. פתחתי מעט את החלון. אמנם סופר לי בעבר על היותה של המוזיקה בוגדנית וכפוית טובה, אך חלודה נתפשת בעיני כתואר כבד עבור נגינה כה זריזה. מתאים יותר לרכבת משא עייפה. הזמנתי כריך ים-תיכוני וכוס יין אדום, תוצרת אוסטרליה. נדמה כי יין ממקום שלא ביקרת בו, מעלה בך תחושת היכרות משונה, כאילו ביקרת בו בחטף. יעל הזמינה מרק אפונה-אווז. צחקנו. רק שלא יגיע חי, מנופף בכנפיו להחלץ.

אנשים כמוני, תאמר להם: ׳שלושים שנה צֶ׳לוֹ׳ - מיד הם נדרכים לפענח את התיזמורתיות שבה אתה דולה מרק מן

הצלחת, את גובה המצח שלך ואת קווי הדמיון שלך להוריך, אותם מימיהם לא פגשו.

"יש עוד מוזיקאים במשפחה?" שאלתי.

"אחותי."

היא סיימה לגמוע את המרק, הניחה את הכף, הזדקפה ולבשה ארשת כמיהה. סתיו ניו-יורקי, קצה התור לאופרה 'איסור האהבה' של ואגנר. אחותה, זמרת סופרן עטורת פרסים, בדרכה לניחום אבלים. שֶׁבָה מדי פעם על עקבותיה, ושוב ממשיכה קדימה. מקווה שלא להיות האורח הראשון. גבר נאה ממוצא אסייתי, בעל גוף דק ושיער חלק, מחליט להמר. קונה כרטיס עודף, מאה ועשרה דולרים, לא הימור גדול מדי מבחינתו, סיכויים סבירים. ברגע אחד שואל, כמעט בלי קול: "כרטיס מיותר, מישהו מעוניין להצטרף?" אבל היא שומעת, יכלה בקלות לפספס, ומצטרפת. הנה קמה משפחה. הם גרים בבייג'ינג, עיר הולדתו, יש להם שני ילדים וטרמפולינת-ענק. בסין זול יותר לקפץ.

"הקשר האחרון שלי נמשך תשע שנים והסתיים לפני כשנה. קראו לה תמר."

הופתעתי באופן המוחלט ביותר. לטעמי, נקודת מפנה בעלילה דורשת שקט בכדי להתבהר, וזה הוקדש כולו לתמר. השקט הביא עימו שאלות ששקט תמיד מביא עימו. כאלו הניתנות לפתרון רק ברעש, כשכבר אינן בהירות מספיק. נקישת כוסות מן השולחן הסמוך, ומולי שוב יעל, מבטה חוקר. אני נוגס בגבינת הפטה המשוקעת בחציל קלוי הממלא את הכריך. ערב לחך. היא שותה שוקו חם, שוקו הינו משקה ילדותי או נחמה למבוגרים.

לרגע אני שוב נמלט החוצה, לשיטוש ברחובות העיר - אורות מרצדים בנסיונם לצעוק, מרזבים בוֹכִיִים, פחי זבל שכבר לא אכפת להם ממידת המוסר של חתולים; נשים

בלבוש מינימלי, קַדְרוּת בְּטוֹנִית. אני קם ונופל כמו עץ המוקף גדר. מרפסת. שעת בין ערביים, תמר ויעל מתלטפות כזוג עֲנני נוצה. ברקע, רביעיית מיתרים שוזרת נוף ים. חם ולח. הן משילות אחת את חולצתה של זוגתה, לאנשים קל יותר להשיל את שלא שלהם. נחשים שונים מאיתנו. היא מביטה בי עם כל הגוף, כאילו הייתי מצלמה. אני מתלבט האם לחזור. גם לְחיזור נטייה להחליד. הן שכובות אחת בתוך השנייה, מיצוי של כוח, חולשה ומרד. לבי הולם.

"כמה שנים למדתָ?" החזירה אותי ואת עצמה לבית הקפה בשאלה מסנוורת.

"אחת-עשרה."

"וְקוֹנְטְרָפּוּנְקְט?"

"בערך שנתיים. גם הופעתי פה ושם, כחלק מהרכב טְרִיוֹ."

הרגשתי בכל זאת טירון. סיפרתי על תקופת לימודי אצל עודד, אדם יקר, חוקר צלילים ואתנחתאות. היה לי לכותל באותה תקופה. מלחין ומורה משכמו ומעלה, זועף משכמו ומטה. הכעס הוא פנימי, בבטן. יוצא החוצה בתווים שחורים ובעשן סיגריות ממורמר. אביו, שהיה מנתח הלב הראשון בארץ, נרצח בדמי ימיו, והותיר אחריו בן יחיד, חצוי. מדי שבוע נהגתי להכין עבורו טחינה ביתית. שום ופטרוזיליה, מלח, מעט פלפל. מזמן לזמן, בכדי לחזות באופי הבעתו המשתנה למן הטעימה הראשונה, הייתי משבש את המקובל בינינו ומחליף את עלי הפטרוזיליה בכוסברה טריה. מעין משחק שהמצאתי, יש שיראו בזאת אינות טעם. ההסכם האמור דאז - מאה שקלים וקערת טחינה גדושה עבור שיעור קומפוזיציה הנמשך כשעה. לאשתו היתה העדפה מובהקת לכוסברה, אך ההסכם היה ביני ובינו. הקפדה זו, נראית לי היום מיותרת.

"מכירה היטב לא מעט יצירות שלו," אמרה כבדרך אגב, מסלקת את הקרום שמעל השוקו, "ואפילו השתתפתי בנגינת כמה מהן. יצירות קשות לביצוע, אבל באמת נפלאות. בכל אופן, הרבה קהל לא ראינו שם."

קהל. לא קל לאסוף אותו, אני אומר לכם. הוא אינו קשוב לגלגול קודם, ומול עיניו הרעבות, אל לך לדעת שליטה או להתבלבל. קהל דומה לאי - קסום, בררן, נולד, הולך ונעלם. חירות כלואה. נדמה היה כי בנקודה זו אנחנו תמימי דעים, ולאור העובדה כי שלפוחית שתן שְׁלֵוָה אינה מן המידות הטובות אותן ירשתי, ניגשתי שוב להתפנות. דקת תזכורת לַבדידות. בעת שֶׁמַּיִם רחשו למלא את מיכל האסלה, נטלתי ידי ונשאתי נאום חוצב אודות היות האהבה אלמותית.

"ללא מראות העולם היה הרבה יותר סנטימנטלי," לחשתי למראה מולי.

שבתי מחודש, אפילו אופטימי. התיישבתי. נשענתי קדימה, מרפקים על השולחן, היא נשענה לאחור.

"ניסינו הפרייה מלאכותית, לא צלחה. הפלה טבעית לאחר שמונה שבועות..."

בן רגע התכווצתי בכיסאי, מסוג ההתכווצויות הנותרות גם לאחר שהלכו לדרכן. שמונה שבועות הם נצח כשמדובר במקצב שֵׁש-עֶשְׂרִיוֹת.

בנק זרע, מינוס מאה תשעים וחמש מעלות צלזיוס, קירות לבנים ושקטים כתוכו של אגוז קוקוס. הבחירה כמעט בלתי אפשרית. טבלת-זרע המכילה שם, סוג שיער, צבע עור ועיסוק. לְאבולוציה דרושים מתנדבים. אין חובה למלא את שדה העיסוק. יתכן עיסוק 'סטודנט', יתכן 'קבצן' או 'ראש ממשלה', יתכן 'נפטר'. מצחיק לחשוב שגם בנק כזה, הַגּוּרוּ של כל רחם זועק, מגדיר עבור לקוחותיו שעות שבהן הוא פתוח.

אוטובוס חלף ברחוב הסמוך, וסירנת אמבולנס. מישהו בא ומישהו הולך. נשענתי לאחור.

ברא את עצמך

באחד מימות הקיץ החוסים עלינו את צִלם, התארחתי בבית-ספר ממלכתי הממוקם בפרברי תל-אביב. באותם ימים היה עיסוקִי העיקרי בִּלמידת שיטות בהוראת המתמטיקה לגילאי-העשרה. עיסוק נאה כשלעצמו, אלא שֶׁהַשְׁכֵנוּת בין שיטות הוראה לחינוך ערכי נוטה לטעמי להיזנח מעט.

על כל פנים, אמור הייתי לשמש כצופה בשיעור מתמטיקה לתלמידי כיתה ז׳, אך בשל העדר מורים נתבקשתי באופן חד-פעמי, על-ידי מנהיגי אותה ממלכה, להשגיח על כיתה י׳ בעת מבחן שכבתי. אני והם, חששתי, זרים, שותקים, לבד בינות ארבעה קירות. באותה עת לא הייתי מודע לתופעה של העדרויות המורים הגוררת חילופֵי משמרות תכופים בין העוסקים במלאכה ודוחקת, לעתים אף רומסת, את הגדרת החד-פעמיוּת.

דקות אחדות לאחר תחילת המבחן, בעת ששאר התלמידים מאמצים מחשבתם בפתרון הבחינה, הבחנתי בתלמידה ממושקפת היושבת בשורה הראשונה, תלתליה גולשים להנאתם, לבושה מכנסי ג׳ינס קרועים, נעלי בד בלויות למהדרין וז׳קט ארוך-שוליים הנראה כְּשָׁאוּל מסרט מחאה אשר נהגה בשנות השבעים.

המבחן מונח בדיוק לפניה, העט מונח לגמרי בצד, מבטהּ סובב בין התקרה, הקירות והחלונות, ונראה שאין בכוונתהּ לנסות ולפתור את המבחן. ניחשתי נכונה.

כעבור זמן מה לערך היא ניגשה אלי, גיליון תשובות ריק בידהּ, ואמרה:

- סיימתי. אפשר להגיש ולצאת?

התלבטתי קלות באשר לתשובה.

- אני מעדיף שתמתיני מעט. המורה מיד ייכנס כדי לענות לשאלות התלמידים ותוכלי אז לבקש ממנו.

חסר מעוף, חשבתי לעצמי. חשבתי על עצמי.

היא הגישה לי את הדף וחזרה למקומה. הכנסתי את הדף למעטפת הנייר החומה שנתן בידי המורה בתחילת השיעור – המעטפה של גיליונות התשובות.

נועם – כבר ידעתי את שמה שכן רשום היה הוא בראש דף התשובות – הוציאה ספר כרסתן, שנראה כאילו אך נרכש, שילבה רגליה לישיבה מזרחית, פתחה בהתרגשות את העמוד הראשון, שיטחה את שדרתו לקריאה נוחה והחלה קוראת בעניין.

מִבֵּין אלו ההולכים בָּעצב ואלו הצועדים לצדו, נדמה היה לי כי נועם נמנית עם האחרונים.

לו רק זכרתי כי אנו, המבוגרים, איננו מבינים את סוד החיים ומייחסים למספרים חשיבות יתרה; לו רק האמנתי כי אין לדון אותנו לכף חובה על כך, הייתי קם וניגש להציץ בספרה, להחליף מילה או שתיים, ואולי בזאת לפרוש אל לבה שטיח אדום.

כעבור שעה קלה נכנס רון, המורה.

- הכול בסדר?

- כן – ובאותה נשימה הוספתי בלחש – נועם הגישה את המבחן ללא תשובות וביקשה לצאת. מקובל עליך?

- אין בעיה. בלאו הכי היא לא יודעת לפתור בו אף שאלה.

במבטו, בטון דיבורו, יכולתי לזהות ספק השלמה, ספק ייאוש, ספק אכזבה, אולי חוסר-אונים. תקווה לא מצאתי שם.

חייכתי אליה, מסתיר היטב את עיצבוני. היא יצאה בשקט.

בתום המבחן ניגשתי לחדר המורים, למסור לרון את המעטפה. הוא הודה לי על העזרה.

- אפשר שאלה קצרה?

- בשמחה.

- תלמידה כמו נועם – נראה כי היא משכילה, סקרנית ושפשוט אין לה עניין מיוחד במספרים ובמשוואות. כיצד אתה ניגש אליה? כיצד אתה מדובב אותה?

- שוחחתי עם הוריה; הצעתי לה להיפגש בשעת-אפס, לפני תחילת הלימודים, כדי לעזור לה בנושאים שהיא מתקשה בהם; הצעתי לה לשלוח אלי שאלות בדוא"ל ושאענה לה עליהן ואסביר את הפתרונות בהרחבה. כל אלו לא עזרו. לרוב השיעורים היא אפילו לא מגיעה. ככל הנראה, לא תהיה לה בגרות במתמטיקה.

הרמתי גבה. לא מתוך זלזול כמובן, אף לא מתוך כניעה לַפָּאתוֹס המקשט את דבריו, כי אם ממחוזות הפליאה והסקרנות; מתוך הניסיון לתהות אל הקנקן. שיחות עם הורים, אשר אינן סובבות את בריאותו של ילדם, לרוב חסֵרות דאגה בְּהוּלָה; שעת-אפס היא שעה מוקדמת עבור חסידי האִמרה: "לִכְשֶׁאֶתְפַּנֶּה אֶשְׁנֶה", ומוקדמת במיוחד עבור אלו הטרודים בחיפוש אהבת נעורים; לְמִידָה נוכח בוהקותו של מסך מחשב עלולה להסיח את דעת המורגלים באותיות הנחות בשלווה על גבי דף לבן.

הוא פשפש בתיקו ושלף גיליון ריק ובראשו: השם – נועם אגמון; הכיתה – י"5; הציפייה – אנושית אמנם, אך שאינה בהכרח חוסת נפש – מבחן במתמטיקה. כלום תמשיך ותינתן הזכות לִשאלות ידע המוקצבות בזמן, לקבוע אדוניותו או עבדותו של אדם?

- ראה, הנה הבוחן מהשבוע שעבר. עדיין לא החזרתי לתלמידים את הבחנים הבדוקים.

בראש העמוד הריק, מתחת לשמה, נח לו ציטוט:

לא יכולתי לעשות עם זה כלום.

(יונה וולך)

דמותה נצטיירה חרש בדמיוני. הומור בריא, לא מתיימר. אף כי סביר שאותה נערה לא הקדישה לילות כימים לבירור מדוקדק באשר למשמעותו המוחלטת של הכלום, התנחמתי לרווחה.

- שמע – אמרתי בן-רגע, מנסה ללקט מזיכרוני פיסת טקסט שפגשתי בעבר, בספר הספד לאישה יקרה, ניצולת שואה וחשוכת ילדים – אני בהחלט לא רוצה להתערב בשיטות הוראתך, אבל ייתכן שיש לי תשובה הולמת לנועם.

- נו? – מבקש כהרגלו קיצורו של עניין.

- יש לך פיסת דף? – הקניתי למעמד ארשת חשיבות.

הוא שלף יומן מרופט וטען עט כדורי וָתִיק.

- בְּרָא את עצמך – עניתי בשפתה של משוררת אשר ידעה אולי כי משמעות האמונה בדרך היא נטילת עול הספק במלואו.

ברא את עצמך.

זה העולם היחיד,

הטוב ביותר

שתוכל לברוא. (וולך)

עם סיום כתיבת האות האחרונה, התפוגגו ספקותיו ועל שפתיו התפשט חיוך רחב. לא היה צורך להוסיף על כך מילים.

- טוב שעוד לא החזרתי את הבוחן – אמר – תודה רבה !

- בשמחה – השבתי – שבוע טוב.

אותם ארבעה קירות המרצדים תחת אור ניאון מנוכר, וההילה הרכה אשר עטפה אז דווקא את הנערה הממושקפת מן השורה הראשונה, ליוו אותי באדיקות למשך שבועות אחדים. מזל של מתחילים? תהיתי. אולי תחילתו של מזל? כעבור כחודש פגשתי את רון באחד ממסדרונות בית-הספר.

- אהלן, מה שלומך? – התעניינתי. הוא נראה נחפז למשמרתו. ובכל זאת.

- צירפת לנועם את הטקסט ההוא?

- כן – תשובתו, המגלה צדודיתו של חיוך נערי.

- ו...?

- היא החלה מגיעה לשיעורים – אמר וטפח לי על שכם.

נמלאתי תודה על שעה יפה זו.

ביניהם מקפידים להתפלל

ישנו מקום אחד, בו מתחרים על אפרוריותם המשרד האחורי, המשרד הקדמי ומסלול הבוחנים. במשרד האחורי, מלאי מרץ-נעורים, מקבלים טופס ריק מידי פקידה אשר איני שופט את נימנומה. יתרה מזאת, בתור מאמנה האישי, יתכן והייתי מייעץ לה לפתיחת עסק תחת הכותרת: "רזי הנמנום". במשרד האחורי משלמים, בכורח ולרוב אלו שאינם כקורח, סכום נכבד הקרוי "אגרת רישוי".

משרד התחבורה אשר תחת משרד הפנים אשר תחת משרד ראש-הממשלה אשר תחת השמיים, רשאים לעשות באגרות אלו ככל העולה על רוחם, תוך התעלמות מוחלטת ומנומסת מהתקוממויות אקראיות של הדיוטות חסרות-ישע סביב הסוגיה.

במשרד הקדמי מוסרים טופס מלא. ביניהם מקפידים להתפלל; אף האתאיסטים האדוקים ביותר.

"תן גז".

האוטו משתעל. תחוב בין משענת-המושב להגה, אני חש באי-נוחות.

מיני מכשירים אחוזי-תזזית עמלים כל העת למדוד ולאמוד, להריח ולפענח. נדמה כי הבוחן אדיש לעמלם, ולא אשגה רבות בניחושי את אדישותו לעמלו. אף על פי כן, שורות ומשבצות הטופס מתחילות לקרום עור וגידים.

"בלמים עד הסוף".

האוטו נחנק.

הפעם, בורא עולם, אני זקוק לעזרתך.

"ו.....לשחרר".

"סע קדימה. די. מעט אחורה. די".

די.

בוחן האורות נראה כעוס מן הרגיל.

"אורות גבוהים".

"אורות נמוכים".

"אורות נמוכים ! ! !"

אוכל בנקל אמנם לשלוף מילות עידוד אשר באמתחתי. יש ואצליח אף ללבוש, ולו לפגישת עינינו, הבעה משמחת אחת, אך בעבור הסיכוי הזעום שיפרשה שלא כמתכוון - עדיף שאשתוק.

תחת האוטו קבור "בוחן תחתיתו של האוטו". לאמור: פנס זעיר לו, ותו לא.

שקט, המסמן אולי בואה של סערה. אך זו, החרדה פן לא תוכל לשכוך, נחה על משכבה בטרם עת; לשמחתי הרבה.

הבוחן האחרון אשר לפני המשרד הקדמי - רב בוחן.

אמנם אינו עסוק הוא ללא הרף, כשאר מרעיו, בהטלת ספק לעילא ולעילא, אך בעבור כיחכוח גרונו, מבטו החודר פלדה-טהורה וחתימת ידו, משתכר הוא מלוא הכיסים.

מחשבה זדונית אחת, ברשותכם: להזמין את אותו רב-בוחנים אל ביתי ביום חורף גשום, ועבור שארית הבוץ הזניחה ביותר שעל סולית נעליו - לשולחו שוב ושוב ושוב אל המחצלת אשר בכניסה. להשיב לציפור נפשו כגמולה.

בארשת חשיבות של שופט-עליון, מעיינת פקידת המשרד הקדמי בטופס המלא. סביבה קירות ומדפים וכיסאות וערמות קלסרים - כולם בצבעי קשת-אפורה ואין בנמצא אף חיוך קל אשר יעז לקשטם. בבחינה אסתטית, אם לומר, שחור משחור.

ואכן שחור - "פיזור הפוטונים אשר בפנס הקדמי השמאלי אינו אחיד". כך פסק בוחן האורות. כך חתום וגמור על גבי הטופס. כך עלי לשאת ולתת פעמי אל המוסך הסמוך למען יחליפו ויכוונו ויחייבו ויאחדו את הפיזור ויחתמו לצד פסיקתו הזו.

נדמה כי צידקתי היתה עימי באשר לכעסו. יתכן גם כי היתה לצידי באשר לשתיקתי.

הנה, מזיע את סבלנותי, רגלי דורסות בשנית את מפתן בית-המשפט. מעיינת, מהנהנת, כופה את דיברתה אל המחשב, ממתינה.

יש אישור. יש רישוי.

דברים שאי אפשר למדוד

הנה אנו בחדר הציור של אימי, השוכן בקומה העליונה שבבית הורי. זה זמן מה מאז התראינו לאחרונה. ריח צבעי השמן מדגדג בי זכרונות ילדות ונעורים, שיער אסוף, אוברול ג׳ינס מוכתם בצבעים וטרפנטין, תשוקה ומכחול נמרץ הופכים קנבס לבן לחגיגה. אני שואף מלוא ראותי ועוצם עיניים.

״את אוהבת את הריח הזה?״

״כן,״ עונה ניצן, ומחבקת. ״התגעגעתי מאוד.״

״רוצָה שיהיה לך חדר כזה, משלך, מלא בצבעים ומכחולים וְכַן ציור זקוף?״

״כן.״ אתנחתא. ״בטוח יהיה לי, כי אני מאוד אוהבת לצייר.״

לוּ היה בנו, המבוגרים, קמצוץ מן האומץ, אורך הרוח, הסקרנות והאמונה העוטפים תשובה זו. על הכַּן היה מונח ציור טרי, סבתי היקרה בגרסה הקוביסטית. אמא מתגעגעת אליה כבר המון שנים. המון שנים הופכות קוים עגולים לישרים. התישבתי על כסא, מביט בציור, נזכר בסבתא סוּלְמָה. הצחוק, התסרוקת, המבטא הספרדי המתגלגל. הכד שקניתי לה במתנה לכבוד הביקור אצל סבאסבתא בחופש הגדול. היה בדיוק לטעמה. היום הוא אצלי, עדיין בדיוק לטעמה. ״תֵּכוֹל מָשׁוּ״. ״תֵּכוֹל מָשׁוּ״ זה ״תאכל משהו״ בעברית-ספרדית-דאגה. אחייניתי ישובה על ברכַי, זזה הנה והנה, רגלַי וידַי מתאימות צורתן להתמתחויותיה, לאהבתה.

״גילי, אתה אוהב יותר את אבא או אותי?״ שאלה לפתע ברצינות ובקול בהיר.

בטרם הספקתי לנתח את השאלה ולהביאה למחוזות הלב, הסבירה את עצמה – "ברור שאתה צריך לאהוב את אבא שלי כי הוא אחיך, אבל את מי אתה אוהב יותר?"

קפאתי לרגע מול הצהרת אהבה כה רכה, כה מוחלטת.

"נִיצָנִי, אהבה אי אפשר למדוד," השבתי בחיוך.

חיוך של מבוכה ושל אזלת יד. חיוך שעדיף לצייר מאשר לחייך. באמת? זה החיבוק הכי טוב שיכולתָ לתת למתוקה הפִּיצָקִית הזאת? תתבייש. היא שמה לב. מי ביקש ממך למדוד? שָׁאלה ללא מילים. ובכל זאת.

"אם נמלא במים כוס אחת עד החצי וכוס שנייה עד הקצה, נוכל לומר שבזו יש יותר מים מאשר בזו."

אמנם. רק בת ארבע אחייניתי, הסכימה עד כה.

"ואם לא נמלא מים באף אחת מהן, הנוכל לומר באיזו יש יותר אוויר?"

בת-צחוקה הסגירה התרגשות. עיניה התכולות נפקחו עוד, שמחות, בוחנות אולי דברים שטרם הכרתי או שכבר שכחתי מקיומם. ניכר כי אתגרתי את חקרנותה.

"ניקח שתי כוסות חד-פעמיות ונניח אותן הפוכות על השולחן," השיבה בבטחון גמור. "אחר-כך נחרוץ שני חריצים מעוגלים בתחתיותיהן, נחדיר בעדינות (מסמנת באצבעה הדקיקה) אצבע אחת בכל כוס ונמשש את אשר בתוכה. כך נוכל לדעת בוודאות היכן יש יותר אוויר."

הממיר הקטליטי

"לולא הממיר הקטליטי, האטם לא היה נשרף." ברור.

מכיוון שלא בחלקי-מנוע הנאותי, כי אם באלו של משפטים, מילים וטעמים, ומכיוון שאיש איש לפרנסתו ידאג על-פי התורה, או ההלכה או משרד הרווחה, הנהנתי בראשי לאות הסכמה.

ובכל זאת, שאלתי: "באמת?"

"כמובן. הממיר הקטליטי מתחמם עד כדי רתיחה, ואלמלא הרכיבו לך אטמים מפיברגלס, שאינם חזקים דיים, כלום לא היה קורה."

"טיפלתי במוסך מורשה", נאנחתי קלות. "מעניין. אמנם ביקשתי חלפים שאינם מקוריים, כלומר, זולים במקצת ושווים לכל כיס, אך האיש המורשה ושאר צוות העובדים נטעו בי רושם מאוד מקצועי; כך לפחות, על-פי אמנת הלקוח התלויה שם במסגרתה המוזהבת ובאותיות-מקרא מוגדלות. לא הניחו דעתם כי דבר מסוג זה עלול להיגלות?"

"ידעו גם ידעו. העניין הוא שסט החלקים אותו החליפו במלואו, מכיל אטמים מפיברגלס, ולא מברזל יצוק. אשמתם אינה עימם."

ברזל יצוק.

ומה אם אחד ממשפטי היה מתחמם עד רתיחה? כלום יתכן כי בזאת היתה נשרפת כליל אחת ממילותיו? אחד מפיסוקיו? כלום תלוי הדבר בהיותו מקורי או מושאל, בהיותו עשוי כוונה יצוקה או כזו המיטלטלת?

ומה אם אחת ממילותי היתה מתחממת עד היתה מתאדה ונפשי אליה? היתכן כי בזאת היה מתאדה לצמיתות משפטה כולו - על מפרקיו, הלכי רוחו, עוונותיו? או שמא היה, כדרכו של עולם, לובש הרפתקנות מחודשת...

"והרעשים?" שאלתי.

"מהאטם הקרוע," השיב ללא היסוס, "אין כלל ספק."

תמימות, ידידי, תמימות.

וליתר דיוק - אזלת יד מבודחת, מהולה ברצוני העז לשוב בהקדם ולשבת בנחת בקצה מרפסתי. אני והשמיים; השמיים, אני וכוס הקפה המהביל.

כל הדברים שהובאו לעיל ועוד כהנה וכהנה ניואנסים ומחוות-ידיים וגבות שהושמטו לצורך ההשמטה אך לא הוצאו מהקשרם, נאמרו על ידי מנהל העבודה, האיש המורשה מהמוסך השכן, לאחר שהעיף מבט חטוף בלבד במנוע הפועם-זועם. מבט שדוף לגמרי, באמת. ובהינף יד - "אין כלל ספק."

מומחה. או שמא מומחה, בלשון מלעיל.

תוך זמן מועט הונחה בפני הצעת מחיר. פשרה ביני ובין היושב במרומים.

חתמתי. הממיר הקטליטי נותר ככותר.

מיכאלה

מיכאלה ובעלה תלשו לעצמם את האור מן העיניים. בתם בת התשע ובנם בן השתיים-עשרה גדלים ברומניה, תחת השגחת סבתם. רעבים לאוכל רומני צנוע, למשחק תופסת רומני, לאלוהֵי הילדים הרומניים. כך גזרה מיכאלה, בשיער אסוף וחריצות אין קץ, מתוך בחירה חופשית או טיפשות, לרעוב לחום גוזליה ולא ללחם. אינני מבין. איני חכם או רעב מספיק.

מדי בוקר מקפלת מגבות ומסדרת חדרים ומטפחת עציצים ומחייכת. מקבלת אורחים בסבר פנים שאינו מבייש את פוֹלֵגַנְדְרוֹס - האי הלוחש רומנטיקה מושלמת, אשר נדמה כי החיזור טבוע בו ועליך מוטל פשוט לצעוד. ושוב, בוגרת מבֻּנה, כאִמי, בתשע-עשרה שנים בלבד, מנקה אבק בהחלטיות ובטיפשות ובאמונה כי יום יבוא והאֵלים הפזורים סביב מיטתה בחדר החשוך והדחוס, יעמדו במילתם. לוּ רק יָדעו אורחייך הנאים כי תחת מצעיהם מסתתרת סדום...

חודש בחודשו שולחת כסף לאִמה ובובות לילדיהם, מצרפת אהבה קטנה בכתב גדול, כי כמה אהבה כבר יכול להכיל עץ זקוף שהפך לפיסת נייר.

מיכאלה דוברת יוונית שוטפת ובאוקטובר הקרוב יבקרו ברומניה. בכל זאת, פֶּטרוֹס אינו מחזר אחריה. לא בפרחים, לא בחידות או בקטורת כפי שנהג אז. הרעב שיתק בו את מנגנון החיזור, העיוורון הותירו כניצול שואה. זריחה ושקיעה הפכו אצלו כמעט אחת.

מיכאלה יפה כשמש. אין מילים שיעזו לתאר את יופיה אילו רק שכן דרך קבע סמוך לילדיה.

מסע בין זבנים

כלאחר יד, אזרתי אומץ ונתתי פעמי אל הקניון, לקניית חגורה. בדמיוני, היא היתה בעלת קוים פשוטים, זולה די הצורך ונוחה לשימוש. בהגיעי, תוך תחושת רעב קלה, החלטתי להקדים ארוחה למלאכה. הזמנתי כהרגלי חצי-מנה בשרית בדוכן אשר טוען: "אוכל ביתי. תטעמו - תבינו".

טעמתי, ושוב לא הבנתי.

ברקע, כאילו לוהקו בקפידה לתפקיד, שתי מנקות במדי הצבא האדום, ילדים רעבים-שוחקים, רוב שלטי-תאורה מקהי-חושים-נוצצים-להחריד וריח שמן טחוב. סיימתי. קיסם.

"שלום", בירכתי זבן העסוק בקיפול גחמותיהם של קודמי. לו ישרור בינינו שלום בעת הזו, פיללתי. לשלום העולם מבטיח אני להתפנות בהמשך.

"חגורה ברצוני, שאינה מהודרת".

לרגע היסס.

"הרי אלו במבצע. נחטפות כלחמניות במוצאי הפסח."

מדדתי, בחנתי את הנדסת-האבזם. "אקח אחת".

"זה הכל?", שאל בתמימות של ילד אשר קיבל סוכריה בודדה וכל שאר החפיסה מונחת לפניו, יתומה.

"חשבתי גם על מכנס, פשוט, אולי בהזדמנות אחרת...".

"בדיוק השבוע קיבלנו דגם חדש. עשוי כותנה אמנם, אך בגזרת-ג'ינס. יושב נפלא על הגוף", אמר תוך צעדי-אמן אל המיתלה המהולל, "והמידה?"

"ארבעים ושתיים, כמדומני".

"הנה לך", הניף בן הרף, "גש למדוד".

מונע אמנם על-ידי רגלי אל תאי-המדידה, אך בנפשי הייתי סתור ופזור. שיהיה. משיל ישן ולובש חדש והנה - נוח להפליא. גם המראה חשבה כך. תחושת התעלות כמעט.

"מצוין! רוב תודות. וכמה עלי לשלם?"

בקופה הרושמת, זבן מספר שתיים. מביט אל תומי ומשלב ידיים.

"את הדגם ה-'ספורט-אלגנט' הראת לו? עולה בזול - רק מאה", שאל את הזבן הראשון וחרש את כיסי.

"הנה לך", הניף בן הרף, "גש למדוד".

נוח להפליא. גם המראה חשבה כך.

בשביעות רצון יחסית, משקלל זבן שתיים את המחיר 'חת ושתיים: "שלוש מאות וארבעים שקלים חדשים."

אני שולף במהירות את מיטב מעותי, "הנה!".

לזאת חייכו שניהם, בליבם. ומי יצילני כעת?

"את ה-'חמש-מאות בארבע-מאות' שלנו, אתה מכיר?"

דממה. כלום מאותה שכונה אנחנו? תהיתי.

"עליך לרכוש פרטי-לבוש במאה ושישים שקלים נוספים, ותשלם בעבורם שישים בלבד."

דממה. באתי אמיץ ואמיץ אשאר.

"ההסבר היה מהיר מידי? שאחזור שנית?"

למזלי, רוח התקופה ועליה תרבות-המבצעים המשועשעת אינן זרות לי, ובהיותי מורה למדע המתמטיקה, ההסבר היה משביע.

"אין צורך."

והריני מודד. חולצה. שריג בצבע בורדו. כובע. חגורה נוספת. חולצה בעלת שרוול ארוך. שריג בצבע בורדו. לרגע כמעט ונחה דעתי, על שורשיה היהודיים, לאמור: אין דבר. אשמח נא בחלקי אף יאלם לו המבצע. הרי כל שרציתי הוא חגורה בעלת קוים פשוטים...

בשקית הפלסטיק המציגה לראווה דישון-נפש ועונג ריק למחצה, הונחו כעת שני זוגות מכנסיים, שני זוגות גרביים, שריג בצבע בורדו וחגורה נוחה לשימוש.

יצאתי, בזול.

מספר מקומות מוגבל

באחד האמשים שטופי הגשם, ברחובות דרומה של תל-אביב השועטים לכבוש את מרכזה בעל המוניטין, נתתי פעמי אל הופעה מוסיקלית, אשר כותרתה המנוקדת:

אֵין לִי מִזְוָוֹדָה

מוֹפָּע אָקוּסְטִי

העידה בעיני הן על סגנון ותעוזה והן על עמידתה בשולי הדרך. בשוליים, כך ידוע, הנוף מסביר פנים ובנוסף, סביר כי לא תתעורר בהם בעיה באשר למספר המקומות הפנויים. על כן פסעתי טוב לבב ובנינוחות, מקפיד להתבונן ומתבונן בקפידה.

מבנים בעלי שֵׁיבָה אשר פניהם נותחו ונמתחו עדלאידע.

שיח עטוף פיח אשר ללא אלבום תמונותיו המאורגן על פי שנים, היה כושל להיזכר רעננות מהי.

חלונות-ראווה המציגים ראוותם ומולם, מזוודה עזובה המציגה פה פעור - ספק לקבץ ספק לקבץ.

גם אנשים חוויתי - זקנים וצעירים, שטופים ומפוייחים, בשוליים, במרכז, עזובים ובעלי מזוודות.

בהגיעי אל **הַצוּזַאמֶן** המיוחל המשרטט במה אינטימית, פסנתר וכלי-הקשה, מקרופון בודד הצמא לקול ונרות משולהבים הסובבים את כל אלו, שמחתי לגלות כי אכן באפשרותי להתמקם כעולה על רוחי -

סמוך לבמה ולזיעת האומנים;

מרוחק מעט ממנה אך קרוב יותר לחיוכה המזמין של הברמנית;

ומרוחק אף יותר, על סף המסדרון הצר בו ניתן, מבלי להתכוון, להתחכך בשדיה הזקורים של המלצרית המקומית.

בחרתי בקדמת הבמה.

כן, זהו הערב הראשון בו אני עומד להציג את המופע שיצרתי - **אֵין לִי מִזְוָוֹדָה** - תחושות שהצלחתי לאסוף בזהירות ולהמיר למילים ולמנגינות. התרגשות.

הקהל מולנו מנה אך כעשרה איש, עשרים זוגות עיניים בקירוב טוב; סמוך לבמה, מרוחק מעט ממנה, ומרוחק אף יותר.

ההופעה ארכה שעה ומעט. נעימות דמיוניות שזורות במציאות, אתנחתאות קומיות, התערטלות של הנפש. דילגתי במקומי כסוס פרא שאך נכלא, נזהר שלא לרמוס את הציוד המחייה את שירתנו. אדון-מיקרופון נענה לרוב בקשותי, וכך גם שמונים ושמונה הקלידים שתחת ידיו ואוזניו הוירטואוזיות של חברי הפסנתרן.

כמשפחת חתולים ביום שמשי, נעו האורחים חרש בין מקום פנוי לשכנו, כך רווה החלל תחושת מלאות.

פעמים אמנם, כאשר שרתי או לחילופין דקלמתי בלשון רבים, חשתי אי נעימות מסויימת. מובן. אך על אף מעלליה של זו, חוש ההומור התקשט אותו הערב לכבודי, ודרכי - לכבוד הקהל.

באי האירוע טפחו לי על שכם. כך גם בעלת הפָּאב והמלצרית החיננית. שמחה ומבוכה. ארזנו. כלי בנרתיקו ואיש לדרכו.

בדרכי הביתה, החל הניצוח שעל הניתוח: בשיר ההוא היה כך, ובהוא כך וכך. האם הושר כוח ללא שררה? האם הוצגה אמת ללא ראוותה והותוו שוליים המכבדים את מרכזם?

תחת הגשם הנמטר ופרודות האלכוהול המשייטות בין איברי, כשל הניצוח לעת ההיא. ברם, נגמרה בליבי החלטה מעשית אחת - בפעם הבאה אדאג לציין בגוף המודעה כי "מספר המקומות מוגבל".

מעשה ברגישות

אפתח ואציין כי לגדולתו האמיתית של המעשה נוכחתי רק כעבור אי אלו שעות. משמע, קהה הייתי לו כמעט לגמרי בעת שהתרחש.

וכך היה -

בבוקר אחת השבתות, שנזדמן כי סמוכה היא לערב בו מקריאים את מגילתה של אסתר, גמרתי אומר להפתיע. ועל מי חביבות ביותר הפתעותי בימים אלו אם לא על אחייניתי בת השש, בעלת העיניים התכולות והחיוך אשר לעולם אינו מחופש לחיוך; בתו הבכורה המתגוררת יחד עם אמה, אחותה ואחיה בביתו של אחי הצעיר, הלא הוא אביה.

על כן ארזתי משלוח-מנות צנוע, על-פי מיטב הדברים הראויים לו ומצויים אז בביתי. להיטות ליבי באשר לרגע ההיסטורי העומד להתדפק על מפתנו, החלה קורמת גידים -

קערה אובלית שטוחה עשויה פלסטיק שקוף המנסה להידמות לזכוכית יקרה ובתוכה ערומים מלוא החופן אגוזי מקדמיה, שלושה חטיפי שוקולד נוצצים, חליל-צעצוע בצבע תכלת ומפוחית מאותו הזן, חפיסת עטי-קסם אשר צבעם נתון שיבחר על-ידי המשתמש, ומספר עוגיות מוקפדות מעשה ידיה של ידידה טובה אשר נארזו לכבודי יום קודם לכן באותה הקערה.

איכותם של כלי-הנגינה אינה תזמורתית לטעמי, אך מעבר לעובדה המוגמרת כי טעמי בנקודה זו שולי הוא, לבושים הם בצבעיהם ובקישוטיהם איכות קירקסית שאין עליה עוררין.

דיינו.

הנסיעה ארכה כשעה.

מראות-אביב מלבבים ופתלתלותה של הדרך המשתרכת לעיתים בינות שטחים חקלאיים הנתונים לחסדי-הטבע ובעליהם, עוררו בי תהיות אחדות.

- נדמה כי דווקא המקומות שכוחי-האל, יש בהם מן האלוהות העירומה.

- כשכל עבודת-כפי מסתכמת בכתיבה ובכתיבה-על-כתיבה - ללא ניחוח-אדמה חריף, ללא רחש-עלים המלטף זיעה תחת שמש שקדנית וללא זעקת-נמלים על ביתם החרב בעבור פת-לחמי - משהו ריק בה ועגום.

הבית היה שומם מאדם, אך תכונת הבוקר עדיין דבקה בו. יצאתי לאויר הפתוח ואף הגדלתי לטייל בשכונה, להתרשם מהנוף הנשקף ובתקווה שיפגשו מבטינו משני קצוות הרחוב.

ביישוב זה, הקרוי על שם עיר מיקראית אשר שימשה מרכז דתי ואשר בו חוויתי באותם רגעים זרות מסוימת בהיותי לבוש בגדי-חול צבעוניים, מקובל לברך בשלום את השבת ובשבת את השלום. ברכות נאות כשלעצמן, אולי אף מלאות-חסד ; אלא שהשכנות ביניהן היא המעוררת בי תמיהה וסייג.

בירכתי עוברים לשלום תוך שאני שב על עקבותי והנה, ברכה נפלאה זו הביאה לאוזני קולות מוכרים מן הבית הסמוך, הוא בית-הוריה של גיסתי. אכן. מעבר לגדר השיחים ראיתיה - חדוות-ילדים - שוחקת ומשחקת. בן רגע עטפה אותי תחושת הענק בגנו אל אף שמימדי קטנים הרבה ממנו והגן אינו גני.

פסעתי אל פתחו. מפגש העיניים נשא באחת את שמי, דק וצלול, לעבר השמיים. ריצה. חיבוק עוטף וממושך. הפתעה. היסטוריה. הגעגוע העז, המורגל בשיגרה שאינה מופרעת

בהיסח הדעת, המשיך נותר חסר-מילים לכמה רגעים בטרם התעשת קמעה.

- רוצה שאני אראה לך את התחפושת שלי ?

- מיד מתוקה. אני רוצה קודם לומר שלום לאמא ולאבא.

נכנסנו פנימה ומיד בירכונו במבטי-חג ובדברים האמונים על הכנסת אורחים.

אחזנו ידיים, אחזנו המיית-שמחה. נראה כי שיחה ענפה על תורה, מגילות ותחפושות תפסה את מרכזו של השולחן. הבחנתי בכסא פנוי, ומאחר והעמידה מול קהל יושבים עוררה בי הפעם אי-נוחות, התיישבנו בו במהרה, יחדיו.

- הבאתי לך ולאורי משלוח מנות - לחשתי באוזנה - תיכף נלך הביתה ואתן לכם אותו.

שאלו אז לשלומי. השבתי בנימוס, מחריש עניינים אשר קשורים אמנם במצב רוחי אך שמורים באותה העת לנפשי ולילדים בלבד.

עברו רגעים מה בהם נשזרה המולה בשקט והנה לפתע, על מפת השולחן הלבנה בדיוק לפני, הונחה אוזן המן בודדה, גדושה עיסת תמרים ומקושטת אבקת-סוכר. הבטנו אחד על השנייה, משתוממים ; אני ורשעותו של המן.

- הבאתי לך אוזן המן מהמשלוח מנות שלי כמו שאתה הבאת לי משלוח - אמרה בלחש, בהדגישה את המילה אתה ובהסתירה את העובדה שהקדישה לכך הליכתה לביתה ובחזרה. ומהם חיינו, חייכתי לעצמי, אם לא מרקח דגשים והטעמות.

- נאכל יחד ? - הצעתי - ביס-ביס ?

אכלנו בשקיקה.

מילותיה הנבונות, אשר הקדימו תאוות-מתיקות זו המשותפת לשנינו, היו ספק נבוכות ספק חוששות שמא תשורתה אינה רחבת-לב דיה. קהותי, בעוונותיה, לא הפריכה את אלו, גם לא איששה אותן. רק חיבוק-ענק הענקתי לה, מזיל דמעה אל ליבי. עיניה, אשר אוהד מושבע אני להם וחפץ ביקרן תמיד, סיפרו את סיפור התרגשותה, ודרכיה - את אצילות רגישותה.

שוב אינני מאוהב

עוד גן זכרון, אני חושב לעצמי ומבקש לשכוח. שִכחה, כשמבקשים אותה, היא הדבר המסובך ביותר. בכינו בְּשקט, כיאה לשעת לילה. הליכתה הייתה אווזית.

התיימרתי לעורר עליצות מסויימת בהזכירי את ׳חזרת התזמורת׳ שביים פלִינִי. את חגיגת הדמויות, את הדיאלקטיקה שאין בה אלא אהדה סמויה, כבוד ושותפות גורל. לוּ יכולתי להסתנן אל תוך הסרט. ניסיתי לשווא לפאר את כלי הנגינה דווקא ביכולתם האבסולוטית לשתוק. ציירתי מילה במילה את המעשנים המסלסלים אנרכיה מבעד לשיפתותיהם, את אותו נגן קלרינט שברירי הנרגש משידור משחק כדורגל בטרנזיסטור ישן, את דרך הצלילים להעניק אהבה.

״אצלנו,״ אמרה, ״כשהנשפנים נאלצים להמתין מאתיים תיבות, הם שולפים מהתיק עיתון.״

פסענו אט. משק כנפיים הזכיר לי מהי השתדלות.

״אני גרה ממש כאן,״ הצביעה יעל בעדינות.

הסתקרנתי אל שבקצה אצבעה. שורות מרפסות עמדו שם, תלויות, מנסות להציץ מבעד לסבך חוטי חשמל וברושים, מתחרות על תשומת לבי.

״זו היתה דירתה של סבתי, אהבתי אותה מאוד. שתים-עשרה שנים אני גרה פה. חשבתי לעבור דירה, אולי רק לשפץ.״

חייכתי. מצחיקים אותי תמיד נסיונותיהם החוזרים ונשנים של כמוני וכמוה לכפות חשיבה על תהליכי התחדשות, לשקול בעדם ונגדם, לביית את הפראי שבהם.

עצרתי, מביט סביב, מסוחרר מניחוח היסמין.

״מעולם לא הגעתי לפינה זו של הגן,״ אמרה בפליאה, מהדקת את השָׁל.

שתים-עשרה שנים נדרשות לו לְאדם לחצות שלושה אוקיינוסים וארבע יבשות, או לפחות לכתוב על כך ספר. גן הזכרון תָחום בין הרחובות ביאליק ואחד העם.

התישבנו תחת עץ רזה שגזעו משופע, יד נגעה בְּיָדֶך. שוב אינני מאוהב.

אבל רק שכחתי מינוס

היה היו שלושה תלמידים: שי, מאור וכריסטינה. היה היה גם מורה. הם נפגשו לראשונה בתחילת כיתה י׳, הוא היה בן ארבעים, הם בני שש-עשרה. כשנפגשו בפעם השביעית בערך, זכו שי, מאור וכריסטינה לכינויים הבאים, בהתאמה: ״צ׳אנס אחרון״, ״חשבתי ש״ ו״אני רק״. לשמחתו של אותו מורה, כינויים אלו התחבבו מיד על שלושתם, כמו גם על שאר תלמידי הכיתה. בעת קריאת שמות בתחילת השיעור, או בעת הפניית שאלה אל התלמידים, הקפיד המורה, תוך חיוך רחב ואהבה, להשתמש באותם כינויים. שי, מאור וכריסטינה זכו למעמד מיוחד, המדגיש בהומור ובסובלנות את אופי התנהלותם ומשווה לו אפילו גוון מסוים של גיבורים עלילתיים.

הערה: סביר להניח שכל מי שאי פעם פגש בני נוער בסיטואציה שבה הם נדרשים למחוייבויות (שבדרך כלל גם תחומות בזמנים), מבין שאמנם כינויים אלו הינם פרי המצאתו של אותו מורה עבור אותה שלישיה, אך משקפים תופעה בעלת היקף נרחב הרבה יותר - ״מה כבר יקרה אם תוותר לי רק הפעם?״, ״זה לא כזה קריטי״, או אם לדייק: תופעת ה-״אבל רק שכחתי מינוס״.

במהלך הפגישות הבאות, שלושת הגיבורים אמנם נהנו ממעמדם הפואטי ומאור הזרקורים, אך בד בבד, תחת אותו זרקור, לא יכלו להמשיך להתעלם מאופן התנהלותם, והחלו להקדיש מעט יותר תשומת לב לאיחורים, אי-הבנות, פספוסים או כל סוג אחר של אדישות, חוסר ריכוז והתנערות מאחריות. המורה השיג את מטרתו - העלאת המודעות של תלמידיו לאופן התנהלותם ולמשמעויות העומדות מאחוריו - או לפחות כך חשב, עד אותו אחר צהריים. השעה היתה 15:27, כולם כבר עייפים, ובכל זאת, צריך לדעת איך גוזרים פונקצית שורש. מחשבות התלמידים מתרוצצות, מבטיהם נעים בין ריצוד לבהייה.

"בואו תהיו איתי עכשיו, זה קריטי".

"כן, כן, אצלך הכל קריטי", אמר "חשבתי ש", ובמובן מסויים גם צדק.

שאר הכיתה גיחכה, ואין ספק שרובם ככולם עמדו מאחוריו. לאט ובזהירות (כפי שיש ללמד גזירת פונקצית שורש), הסביר בכל זאת המורה, אך בעיקר לעצמו. השילוב של עייפות, עם פעולות מתמטיות שמצלולן מזכיר צמחים, אדמה ושיעורי יצירה, הכריע את הכף. הדבר חזר על עצמו מספר פעמים, וככל שגבר הגיחוך, כך קָטְנה האמונה. בכל אותה תקופה סבל המורה מנדודי שינה, בנסיונו לדייק את האבחנה בין "קריטי" ל"לא קריטי" ולנסח תשובה לשאלה: "מה בכל זאת קריטי עבורם?"

בבוקר חורפי אחד, התעורר וכתב את הקטע הבא:

דום לב הוא קריטי! עישון סיגריות במקום אסור לעישון - קריטי?

ואז אתה לא נותן זכות קדימה במעבר חצייה, כי אמנם לך זה לא קריטי, אבל אתה מקווה שלזה שאחריך זה יהיה לפחות מעט קריטי...

*ואז אתה מאחר לשיעור, כי לא אכפת לך שהמורה ישב ותכנן את השיעור לפרטי פרטיו, כלומר זה **חשוב** אבל לא קריטי.*

*ואז אתה מסנן בפלאפון מישהו, אחרי שהבטחת לו שתחזור אליו. הוא מקלל אותך בלב, בשקט בשקט, אבל אתה לא שומע ולכן זה לא **ממש** קריטי. אגב, ברגע זה הוא כבר קצת פחות סובלני כלפי הסובבים אותו, אבל לא באופן קריטי.*

ואז אתה מתפרץ לדבריו של חברך. אם היה לו משהו חשוב לומר - הוא בטח יאמר אותו שוב, ואם לא, אז ברור שזה לא קריטי...

ואז אתה מפקיע מחירים בסופרמרקט, אבל לא באופן קריטי.

*ואז אתה עוקף מישהו בתור לקופה, כי זה **באמת** לא קריטי.*

*ואז אתה דופק למישהו את האוטו ביציאה מהחנייה, ועוצר לשנייה, ואומר לעצמך "חבל, אבל לא קריטי," ונוסע לעבודה כי **זה** קריטי!*

*ואז אתה לא עוצר בתמרור עצור ודורס מישהו **למוות**.*

כואב לך קצת בלב, אבל לא באופן קריטי. כלומר, הוא עדיין פועם.

ואז לאט לאט, אחרי כמה סיגריות, כל מה שהיה קריטי כבר לא כל כך קריטי. איזה מזל!

האם להקריאו בפני התלמידים? מתי להקריאו? זה קריטי?

תחושת הבטן אמרה לו "כן", הלב פעם "זה נכון", הפחד תירץ "חכה רגע, זה לא קריטי". לאחר כחודש, כשהשעה שוב היתה 15:27 וכולם כבר היו עייפים, שלף המורה את הדף המקופל ואמר: "הקטע הבא נכתב בהשראתכם, בואו תהיו איתי עכשיו, זה קריטי". הוא הקריא את הכתוב בנינוחות, ברהיטות ובדרמטיות הנחוצה. ומי לא אוהב להקשיב לדברים שנכתבו בהשראתו?

השתררה דממה. "אני רק" לא נרתעה מהציניות שבין המילים ומחדותן, ואמרה: "וואו, זה ממש נכון". "צ'אנס אחרון" הסכימה איתה. יונתן ביקש עותק בכדי שיוכל להקריא לשאר תלמידי הכיתה, שלא נכחו באותו יום.

"אני רוצה לדבר איתכם רגע על גבולות", ביקש המורה. הם הקשיבו. לא גזרו כלום ולא עקרו כלום, לא חיפשו תשובות אלא דנו בשאלות - איפה הגבול שממנו לא ארצה לחרוג? שממנו לא ארצה שאחרים יחרגו? באיזה שלב פעולותי כבר פוגעות לא רק בעצמי, אלא גם בסובבים אותי? האם הגבולות שאני מציב לעצמי, משתנים בהתאם לגבולות

שאחרים מציבים לעצמם? תחת הדהוד הקטע שהרגע הוקרא, מושג הגבול התרכך מעט ונצבע בצבעים של הדדיות, התחשבות וכנות. "חשבתי ש" הבין שרוב מה שקריטי בעיני המורה, בעצם גם קריטי בעיניו. הוא כבר לא חשב ש.

"עכשיו בואו נדבר קצת על תשומת לב לפרטים", המשיך המורה. "**רק** שכחתי מינוס, **רק** עקפתי בתור, **רק** לא עצרתי בתמרור עצור, **רק** שכחתי להגיד לחברה שלי **שאני אוהב אותה**..." כאן עצר, כדי להקשיב לאסימונים נופלים, אחד אחד. כולם היו מרוכזים, כולם חייכו.

"אם אתה לא עוצר בתמרור עצור - זה המינוס ששכחת", הדגיש המורה תוך הוספת תנועת יד אופיינית.

"אם אתה מפקיע מחירים בסופר - זה המינוס ששכחת", הוסיף.

"על מינוס מטוס יכול ליפול, מלחמה יכולה לפרוץ, מדינה יכולה להחרב!"

שיעור המתמטיקה פינה את מקומו לשיעור על החיים, אך מבלי לדחוק הצידה את הסימן הקטנטן והחשוב הזה שנקרא "מינוס". אף יותר מכך, הסימן המאיים הזה הפך פתאום לחבר, כי הרי אנחנו לא יכולים לא להיות חברים של החיים שלנו.

"תנו לי דוגמה למינוסים שאתם שכחתם בחיים", ניסה למצות עד תום את ההזדמנות. תשובותיהם מובאות כאן בכתיבה מחורזת –

שכחתי לטלפן לאמא, לא אמרתי מזל טוב לדימה,

יום הנישואין ברח לי מהראש, מרוב פחד לא הרשיתי לעצמי לחשוש,

לא הכנתי אימון בית, שכחתי בסופר את שמן הזית,

אחותי ביקשה עזרה בעבודה, "תסתדרי", אמרתי לה, "את לא תינוקת, כבר ילדה",

התפרצתי לדבריו של המורה, לא עדכנתי את ידון במה שהערב קורה,

לא הבאתי לדן את המחברת, אמרתי ללירון שהיא מכוערת,

איחרתי לפתיחת המשחק, במקום להקשיב אני נאבק,

לא קמתי בפני זקן באוטובוס, צעקתי על אבא למרות שהוא הסביר לי בנימוס,

לא הצעתי ליעל את הסוודר, כי היא אמרה ש"לא קר לה, זה בסדר".

המורה צהל משמחה, אך מול תלמידיו רק עמד זקוף ונרגש. מעולם לא הרגיש קירבה גדולה כל כך אליהם או אל סימן מתמטי כלשהו. ירין, שהיה חולה אך שמע על תוכן השיעור מחבריו, כתב למורה באותו ערב: "אמנם לא הייתי בשיעור, אבל נראה לי **שדווקא כן קריטי** לעצור ולהגיד תודה. אני יודע שלא תמיד אני מראה את זה אבל אני באמת לוקח המון חומר למחשבה מהתכנים האלה". נכון לעכשיו, נדודי השינה של המורה פחתו.

ארץ השחרלב

בְּאֶרֶץ שֶׁאֵינָהּ קְרוֹבָה
אַךְ שֶׁאֵינָהּ גַּם רְחוֹקָה כָּל כָּךְ,
עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי גְּבָעוֹת וּבֵינֵיהֶן עֵמֶק דַּק נִמְתָּח.

אֲגַלֶּה לָכֶם שֶׁאֲנִי מַכִּיר אֶת סִפּוּרָן,
פָּשׁוּט מִשּׁוּם שֶׁהָיִיתִי מַסְפִּיק סַקְרָן.

בֶּהֱיוֹתִי יֶלֶד, חָדוּר הַרְפַּתְקָה,
אָרַזְתִּי תַּרְמִיל וַהֲמוֹן בִּטָּחוֹן.
הֶחְלַטְתִּי אֶת הָעוֹלָם הַגָּדוֹל לִבְחֹן.
חָלַפְתִּי מִמִּזְרָח לְמַעֲרָב,
מְקוֹמוֹת רַבִּים פָּגַשְׁתִּי וּבֵינֵיהֶם אֶחָד מֵרְכָּב.
אֲסַפֵּר לָכֶם כְּעֵת עַל אֶרֶץ הַשְׁחַרְלָב.

אָז כְּפִי שֶׁאָמַרְתִּי - שְׁתֵּי גְּבָעוֹת.

הָאַחַת שְׁחוֹרָה כְּבַזֶּלֶת.
גְּפָנִים מְקַשְּׁטוֹת אֶת כִּפָּתָהּ
וּבְצִבְעָן הַיָּרֹק וְאֶשְׁכּוֹלוֹתֵיהֶן הָעֲסִיסִיִּים,

הוֹפְכוֹת אוֹתָהּ

לְמַלְכַּת כָּל הַגְּבָעוֹת הַשְּׁחוֹרוֹת.

כְּטִבְעָן שֶׁל גְּבָעוֹת,

נוֹשֶׁקֶת גִּבְעַת הַגְּפָנִים לַעֲנָנִים,

זְרוֹעוֹתֶיהָ פְּרוּשׁוֹת לְפָנִים,

מְלַטֶּפֶת הִיא אֶת חֲבֶרְתָּהּ

וְתָמִיד שֶׁמֵּחָה לְנַגֵּן אִתָּהּ.

כֵּיצַד לְנַגֵּן?

אָנָּא, עוֹד רֶגַע הַמְתִּינִי, הַמְתִּין.

הַגִּבְעָה הַשְּׁכֵנָה הִיא גִּבְעָה לְבָנָה.

דּוֹמָה יוֹתֵר לְסוֹד, אוֹ לְאֵיזוֹ מַתָּנָה.

כַּלָּנִיּוֹת מְקַשְּׁטוֹת אֶת כִּפָּתָהּ,

וּבְצִבְעָן הָאָדֹם וְרֵיחָן הַמִּתַּקְתַּק,

הוֹפְכוֹת אוֹתָהּ

לְמַלְכַּת כָּל הַגְּבָעוֹת הַלְּבָנוֹת.

כְּטִבְעָן שֶׁל גְּבָעוֹת,

נוֹשֶׁקֶת גִּבְעַת הַכַּלָּנִיּוֹת לַעֲנָנִים,

זְרוֹעוֹתֶיהָ פְּרוּשׁוֹת לְפָנִים,
מְלַטֶּפֶת הִיא אֶת חֲבֶרְתָּהּ
וְתָמִיד שֹׂמֵחָה לְנַגֵּן אִתָּהּ.

כָּךְ, אִם מַבִּיטִים מִן הַיָּרֵחַ,
אוֹ אֲפִלּוּ מִן הַמִּגְדַּלּוֹר בְּתוֹר אוֹרֵחַ,
רוֹאִים זְרוֹעוֹת שְׁלוּבוֹת, שְׁחֹרוֹת וּלְבָנוֹת,
לְכָל אַחַת צְלִיל מִשֶּׁלָּהּ וּצְחוֹק מִשֶּׁלָּהּ.
וְאִם מִלְּבַד הַמַּבָּט גַּם מַקְשִׁיבִים,
הוֹ, הוֹ! לֹא תַּאֲמִינוּ מָה שָׁם שׁוֹמְעִים...

שׁוֹמְעִים צְלִיל וְעוֹד צְלִיל, וּבְיַחַד מַנְגִּינָה.
מִתְפַּתֶּלֶת בְּתוֹךְ הָעֵמֶק, רוֹדֶפֶת שָׁלוֹם וְצֶדֶק.
עוֹלָה מְעַט, יוֹרֶדֶת מְעַט,
נֶחְבֵּאת וְאָז שׁוּב מִתְגַּנֶּבֶת בַּלָּאט.
זְרוֹעוֹתֶיהָ שֶׁל זוֹ נוֹתְנוֹת אֶת הַקֶּצֶב
וַחֲבֶרְתָּהּ מוֹסִיפָה שִׂמְחָה וְלִפְעָמִים עֶצֶב.

הַאֲמִינוּ לִי, מַנְגִּינָה כָּזוֹ עוֹד לֹא שְׁמַעְתֶּם,
אֶלָּא אִם בְּאֶרֶץ הַשְּׁחַרְלָב בִּקַּרְתֶּם.

הִתְמַזֵּל מַזָּלִי, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם,
שֶׁאָרַזְתִּי אָז תַּרְמִיל וַהֲמוֹן בִּטָּחוֹן.
אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהָיָה זֶה מַעֲשֶׂה נָבוֹן.

*

עִם הַשָּׁנִים, עָיְפוּ הַמַּנְגִּינוֹת.
אוּלַי בִּגְלַל מַחְזוֹרִיּוֹת הַיָּרֵחַ,
אוֹ מִשּׁוּם זִכְרוֹנָן הַהוֹלֵךְ וְשׁוֹכֵחַ.

מַנְגִּינוֹת מִתְעַיְּפוֹת לִפְעָמִים,
כְּמוֹ שֶׁמֶשׁ אוֹ זוּג הוֹרִים;
כְּמוֹ אָבִיב אַחֲרֵי מִשְׁחָק כַּדּוּרֶגֶל,
אוֹ מְדִינָה שְׁלֵמָה שֶׁצָּרִיכָה לִסְחֹב דֶּגֶל.

מַנְגִּינוֹת מִתְעַיְּפוֹת לִפְעָמִים,
בִּמְיֻחָד בֵּין שְׁכֵנִים.
גִּבְעַת הַבַּזֶּלֶת אִבְּדָה מְעַט מִסַּבְלָנוּתָהּ.
גַּם לְגִבְעָה הַלְּבָנָה דַּי נִמְאַס מֵאֲחוֹתָהּ.
וּבְלִי אַהֲבָה, וּבְלִי סַבְלָנוּת,
הֲרֵי לֹא יִתָּכְנוּ מַנְגִּינָה אוֹ רִקּוּד.

וְהִנֵּה כָּעֲסָה שֶׁל זוֹ צָמַח, וְכָעֲסָה שֶׁל זוֹ הָלַךְ וְתָפַח.
הַלְּבָנָה הֵחֵלָּה מוֹשֶׁכֶת אַדְמַת שְׁכֶנְתָּהּ אֵלֶיהָ
וְקוֹרַעַת צְלִילִים, זֶה אָכֵן מְיַגֵּעַ.
גִּבְעַת הַבַּזֶּלֶת לֹא נוֹתְרָה פּוֹזֶלֶת -
מוֹשֶׁכֶת זְרוֹעוֹת וּמַרְחִיבָה אֶת הָעֵמֶק
וּכְבָר לֹא אָכַפְתָּ לָהּ אִם הַמַּנְגִּינָה עַל סַף חֶנֶק.

וּכְכָל שֶׁגָּדְלָה חֲשִׁיבוּתָהּ שֶׁל זוֹ בְּעֵינֵי עַצְמָהּ
וַחֲשִׁיבוּתָהּ שֶׁל זוֹ בְּעֵינֵי עַצְמָהּ,
וּכְכָל שֶׁנִּקְרְעוּ הַצְּלִילִים וְהָפְכוּ לִרְגָבִים עֲצֵלִים,
כָּךְ רָבוּ הָעֲנָנִים וְרַב הַגֶּשֶׁם,
כָּךְ הָלַךְ הָעֵמֶק וְהֶאֱפִיר וְכָל שֶׁאַחֲרָיו הוֹתִיר -
שְׁנֵי אִיִּים קְטַנִּים וּמִגְדַּלּוֹר, שֶׁקֶט וּכְפוֹר.

חָלְפוּ שָׁנִים, וְעֶשְׂרוֹת שָׁנִים וּמֵאוֹת.
וּכְבָר אִישׁ אֵינוֹ זוֹכֵר אֶת הַחֲמִימוּת,
אֶת הֶהָדָר וְהַהוֹד ; אֶת הַזְּרוֹעוֹת
שֶׁחִבְּרוּ רִקּוּד תָּמִים בֵּין שְׁתֵּי גְּבָעוֹת.
שֶׁמָּשְׁחוּ לָבָן בְּשָׁחֹר, גְּפָנִים בִּמְתִיקוּת כַּלָּנִיּוֹת,
וְיָדְעוּ כִּבְמַטֶּה קֶסֶם לְהָפִיחַ בָּהֶם מַנְגִּינוֹת.

מִנְּגִינוֹת שֶׁכְּמוֹתָן לֹא שְׁמַעְתֶּם,
אֶלָּא אִם בְּאֶרֶץ הַשְּׁחַרְלָב בִּקַּרְתֶּם.

*

יִתָּכֵן מְאֹד שֶׁשָּׁחֹר וְלָבָן,
כָּכָה - כּוֹעֲסִים, קְפוּאִים וְרָזִים,
כְּבָר לָעוֹלָם לֹא יוּכְלוּ לִהְיוֹת יְדִידִים.
אֹמַר לָכֶם גַּם זֹאת -
אֶצְלִי בַּגִּנָּה אָמְנָם אֵין גְּבָעוֹת
וְאַף עַל פִּי כֵן מְטַפֵּחַ אֲנִי תִּקְוּוֹת.

אוּלַי יוֹם אֶחָד יָקוּם לוֹ צַיָּר,
אוֹ תָּקוּם אַחַת גְּבוֹהָה שֶׁמְּאַיֶּרֶת,
וְיִקְחוּ הֵם מִכְחוֹל וְיַהַפְכוּ לָבָן לְסָגֹל.
וּבְאוֹתָהּ הִתְלַהֲבוּת,
עַל אַף שֶׁזֶּה הַרְבֵּה יוֹתֵר מְסֻבָּךְ,
יַצְלִיחוּ לַהֲפוֹךְ שָׁחֹר, לְמָשָׁל, לְצָהֹב זַךְ.

וְאָז, עִם טִפַּת אֱמוּנָה,
צָהֹב וְסָגֹל כֵּן יוּכְלוּ לָצֵאת בְּמָחוֹל...
אֶת זֹאת נִצְטָרֵךְ כַּמּוּבָן לִבְחֹן,
אֲבָל אֲנִי כִּמְעַט בָּטוּחַ שֶׁזֶּה נָכוֹן.

וְאֶרֶץ הַשְׁחַרְלָב שׁוּב תִּפְרַח,
כִּי צְלִיל חָדָשׁ וּבָרִיא בָּהּ הוּפַח.
וַאֲרָצוֹת אֲחֵרוֹת, אַף שֶׁאֵינָן שְׁחַרְלָבִיּוֹת,
תִּלְמַדְנָה מִמֶּנָּה עַל אֵיךְ לִהְיוֹת.

עַל אֵיךְ לְנַגֵּן בֶּכִי לְצַד צְחוֹק,
בִּמְקוֹם כָּל הַזְּמַן לְהַבִּיט פְּנִימָה וְלִשְׁתֹּק.

וּפִתְאוֹם, שׁוּב בְּכָל הָעוֹלָם,
יְלָדִים רְגִילִים יֵאָרְזוּ תַּרְמִילִים,
וְיַחְלְפוּ מִצָּפוֹן לַדָּרוֹם וּמִמִּזְרָח לְמַעֲרָב,
מִבְּלִי לַחֲשֹׁשׁ לִפְגֹּשׁ,
אֶת הַפָּשׁוּט וְגַם אֶת הַמֻּרְכָּב.

שירים

גורילות

בעקבות מבצע ׳צוק איתן׳, קיץ 2014.

כוכב או ריקוד או תחושת בטן

אז בימי הזוהר,
שכן בכל אדם לב.
רוב תקווה הייתה בו,
וְשָׁרוּ האנשים, באמת,
עד שמתו.

הלכו ורבו האנשים והידע וההיגיון
וּוַריאציות של כל אלו.

ופחתו התקוות.
וקמו במקומן חדרי בטון מזוינים
שאין בהם כוכב או ריקוד
או תחושת בטן.
שיש בהם כל שצריך
כשכבר אין זקוקים לְדָבָר.

היו ימים בהם שָׁרוּ אנשים

עד שמתו

וַיַדעו יותר ממוות.

קוּקוּרִיקוּ

עזה השמיעי קול, קוקוריקו תרנגול.
בואי את ובני בניך נשחק במלכים.
אין סיבה שלא, אין רעש אדמה,
רק שכינה צוחקת על זו המזימה.

תני לי רמז עזה, קול לָבָן-כָּחוֹל.
בואי את ובני בניך נצאה במחול.
אין סיבה שלא, כסויה או עירומה,
רק שכינה צוחקת על זו הנעימה.

ישראל השמיעי קול, קוקוריקו תרנגול.
בואי את ובני בניך אל הבאר נביט.
אין סיבה שלא, איננה נגועה,
רק שכינה צוחקת על זו הבבואה.

תני לי רמז עזה, קול ישר, מדוד.
אולי שוב נהפוך שנאה לאי אבוד.
אין סיבה שלא, עוד אי לא יזיק,
רק את השכינה, קצת פחות יצחיק.

אין מקום למלחמות

נשימה ראשונה, וכבר ידעת -
אין מקום למלחמות.

והלכת וחיפשת ומצאת שירים.
סיפרתם על חולשת השררה,
על דרכו של כאב.

ובלילות, חיבקת אותם.
את השירים ואת הנופלים.

הנסיך הקטן שב לכוכבית "ב-612"

דם וכוח, כוח ודם,

עד שהעולם נדם.

שָׁלָל

כבר אינך עונה, אך לבטח מקשיב;
ברוב גאונך, אינך יכול שלא.
אֵלֶּה הַדְּבָרִים, אולי מקודשים מדי
[יש שיאמרו: מסותתים כרוח חרישית,
כמעט נאלמת]
ולהם משתדל אני להיות נאמן.

מים אדירים יכולים לְחָרֵב,
יכולים לפייס.
שירה יכולה לחצות ים,
לְאָחֵד נַחֲלוֹת.
במים אדירים ושירה פשוטה,
בראת את כל מה שמפויס
ואת כל מה שמאוחד.

כבר אינך עונה ובי אין תחינה.
משתדל להיות נאמן.
מצבות אני מבין, אשכבה ופרחים –
אדם יגע ומצא מנוחה.

אך נערים בשיא פריחתם, טרם יגעו די.

די.

גם שָׁלָל אינני מבין

וירא מפניו כשם שירא אני אותך.

לוּ יכולתי לפרש מים כמים וזהב כזהב

וחסד כחסד וטעם כטעם...

פּוּדְרָה-דְּמָעוֹת-שְׁתִיקָה

בימי מלחמה,
כורעת נפשי בין רצונה לרשום
ובין תקוותה להִיכתֵב.

בימי מלחמה,
שָׂמַי ולבי מנסים לכבוש
האחד את רעהו,
זה כושל ברוחו וזה באמונתו.

בימי מלחמה,
אוֹפְיִי המוקיוני מאבד עצמו לדעת.
משווע לדלה שבתשׂואות,
מתחפר מולה.

בימי מלחמה הנני אֵם ילדַי.
פיצוי נוח ליתמותם
אשר בימי שלום.

התריס המוגף

מאחוריו, אין יַלְדוּת.

אילו יכלה לבוא שם השמש,

לצייר מחנק אחר...

עשן חולף, ובתולין,

ורק נשימות כבדות מְטַלְטְלוֹת.

גורילות

כשתלשתי אותך משנתך, ואצנו אל חדר המדרגות.
היו שם עוד כמוני, שכנים, אוחזים בתינוקם ונאחזים בו.
הפחד, שבתוכי כבר היה לעץ, טרם נבט בך.

הנה אגרופיך קפוצים וטופחים על החזה,
גם חיוך שאולי לא הֵקיץ ; חיקוי מושלם לגורילה.
כולם צוחקים. גם אני.
צחוק של אזלת יד, הוא הנורא ביותר.
הרי לא לכך חינכנו ולא לזאת טרחנו,
הרי צלילים ענוגים ביקשנו להשמיע בוקר וערב
ובירח מלא וריק מטילים.

שריקות מוּכָּרוֹת, וקול נפץ.
טילים מעדיפים שמיים, אתה מעדיף את ממלכת החיות
ואני את שאננות החלום.
אפלה, חרוכה ורושפת, עולה, יורדת, מכה.
כעס מעולם לא ניצח את עצמו.
ושוב אגרופיך, הרכים כל כך, קפוצים וטופחים על החזה.
כולנו יודעים - פחד קשה מאוד לחקות.

שלוש ארבע ו...

כשאתה ואני נקפוץ יחד בחבל,

לא יוכל להכנס בינינו דגל.

תצלום אחד

כשהדממה הולכת ומשתתקת,
רק אז מגיח קולם של חללים.
זקוף, גאה, טוב דַּיּוֹ.
מצר בנימוס על ששובש מסעו,
על שנקרעו לגזרים אהבותיו.

ובתוך הנימוס מקופלים שיער מדובלל,
ותמונות חוף זהוב,
והנפת טנא, ושבועה, וחזון אמיתי,
וגם תצלום אחד של גפן שהעירה הטל.

ובתוך השבועה מקופלת הרפתקה,
ובתוכה אותו שער אדיש, נצחי,
אל הדממה.

אופניים

ביום כיפור הבא,
אופניך ישענו על הקיר שבחצר,
הכידון ינסה אל המושב להתחבר,
נועה תתקשר, קולה שבור עדיין,
ותאחל ׳גמר חתימה טובה׳
מתוך אהבה שהיא כבר לא חווה.

ביום כיפור הבא,
כששמש וירח ילחצו ידיים,
קול שופר יצעק אלי את שנותר,
לא נוכל זה את סליחתו של זה לגמוע
ולשנה תמימה, יפה, לִשְׁבוֹעַ.

יום כיפור הבא ואלו שאחריו,
יהיו ימי רעב.

שמחה

יודע שבדרך כלל מדברים עליה בשקט,

ומבקש עכשיו לדבר עליה ברעש.

השמחה.

יודע שקל יותר לדבר על עצב,

כי יש הרבה ממנו,

ומבקש לדבר דווקא על המעט. שמחה.

על איך היא דוהרת,

מן הלב החוצה ומן החוץ פנימה,

ובכל פסיעה מנדבת עוד פיסת רוח...

מערכה שנייה

יושב בדירה שכורה ומרווחת,
נוגס בתפוח, מנסה לבלוע בנחת,
בחוץ אזעקה, פראית, צורחת,
תקווה שעוד הייתה בי, הנה בורחת.

"רגע, חכי, מתי את חוזרת?"
"זה לא תאטרון," היא אומרת,
שנים לובשת את אותה האדרת,
פעם הייתה נערה, היום היא גברת.

"מחכה לָךְ כאן". מלחמה זה כואב,
המון נשים מתפללות לחייל אוהב,
שיסתכל לצדדים מהטנק עליו הוא רוכב,
וישוב הביתה עם זרועות שלמות ולב.

התפוח השחיר. לצאת לחזית להלחם,
או נגד כוח להתקומם?
"הוא יגדל להיות גנרל," אמרו עלי,
אולי המוות אותי יותר הולם?

היא מתעכבת, דקת דומיה,

עצרה לעודד משפחה ענייה,

להמציא להם אוכל ומעט שתייה,

התפוח מת. מערכה שנייה.

דינוזאורים ומפלצות

אין ברירה, צריך להלחם.
צריך להלחם אחד בשני
כי אין ברירה –
החיות כבר אינן נלחמות בנו.
לו היו עדיין דינוזאורים
ומפלצות מלוך נס,
לא היו נגידי בנק,
משרדי חינוך וקריפטונייט.

יִלדֵי הקרב

התדפקתי על כל דלתותיו.

רגע לפני חלום בלהות,
שפתי לוחשות ממש אל אוזניו
מזמור קטן על שֶׁבֶת יחדיו.
אני וילדי הקרב.

בבוקר, כשהשיב את פני ריקם.
בבוקר כשפניהם כבר אינם.

תלתלים

כבר הייתי במלחמה הזאת?

כבר חיבקתי אותךָ כך

ונָשמתי את תלתלייךָ?

כבר הייתי בתוכךָ

ויצאתי ונכנסתי

לקול שריקות הבוז של התותחים?

הברווז המשוגע

פראג, אוגוסט 2016

גאווה

נדמה כי ככל שהצריחים גבוהים,
ככל שציורי הקיר מרהיבים
והנברשות התלויות כבדות יותר,
כך גדולה הגאווה.

ואין כמו גאווה גדולה בכדי לשבש הקשבה,
להקהות יצירתיות ולאמלל הומור.

ככל שגבֵהים הצריחים,
כך מתרחק האֵל.

צלילים I

כל צליל הוא בעיני שמחה.

אפילו אלו העצובים.

בדרכי הבלוז

בדרכי הבלוז הולכים אנשים
ההולכים בדרכי הבלוז.
לפעמים יש להם שפם,
לפעמים יש להם משפחה.
צלילי הבלוז משגעים אותם
יותר מהסיפורים שתבעו את הצלילים.
אפשר לנסות לשטות בהם
ולספר סיפורים אחרים.

לחלקם יש כינויים כמו - "הברק",
"הזאב המיילל", "ביג מאמא", "העיוור".
עיוורון נחשב היה פעם למעלה,
שכן תשומת הלב לַצלילים רבה יותר.
בדרכי הבלוז צועדים אנשים
שיש בהם אהבה.
לפעמים הם דורכים בַּמקום.

פארק I

שולחן לשניים. לְפָנַי ארוחה צנועה.
סביב זוגות זוגות,
או קבוצות שהן משפחה ואולי מחתרת,
הֶרְגֵּלֵי בוקר מכל קצווי תבל
נתכנסו לַבִּיסְטְרוֹ החד גוני,
השוכן בקומת הכניסה של בית המלון.
הגוף זקוק למזון.

מעבר לכביש, בתוך הירוק שבחוץ,
צועדים ילדי גן באפודות מחזירות-אור.
שני טורים פחות או יותר, זוג גננות מאספות.
גם בפראג, באור יום, יש להזהר.
חלקם רעבים, חלקם פחות,
הוריהם יֵדעו זאת, במקרה הטוב,
בעוד כמה שנים.

רוחו של קפקא, שצעד כאן לפניהם,
שואלת כהרגלה: לאן?
אני קם ומותיר שולחן שָׂבֵעַ.

פארק II

עכשיו גם אני הולך בפארק
שבו צעדו קודם הילדים.
מאסֵף של עצמי.
העצים שורקים לעברי,
אני מחזיר להם שריקות עליזות.
כבר שנים שתקשורת כזו
מקובלת עלינו.
צומת שבילים דוחק בי לבחור.

בחורה יפה מדי חולפת מולי,
ולרגע, הפארק כולו נמחק
ונותרת רק היא.
ליופי רב מדי,
יש כוח להמיט חורבן.

בדיחות I

דבר שאני פחות שמח בו,
הוא חוסר יכולתי להבין בדיחות בשפות זרות.
ויתרתי על שאיפתי זו, בְּאוֹפְנָהּ המקובל;
איני מוכן לזנוח את אהבותי האחרות לשם כך.
בינתיים, אנסה לגעת בהן בשפת החלומות,
שהרי היא רב-לשונית, ובפעם הבאה -
אתחיל לעסוק בכך כבר בעודי ילד.

בועות

בכיכר העיר העתיקה בפראג,
בין מגדל השעון המפואר
לכנסיית סיינט ניקולאס המיתמרת,
עומד איש צ׳כי, לא גבוה ולא מפואר,
ומבריק חיוכיהם של מאות עוברים ושבים.

הוא נוטל שני מקלות
וביניהם שלושה חבלים מְלוּלָאִים,
טובל אותם בדלי עם מים וסבון
[בתמהיל מיוחד שפיתח כנראה],
שולף באיטיות, מרחיק אותם זה מזה
למתיחת החבלים, ומניף באויר.
והנה, הלולאות משגרות אל השמיים
עשרות בועות צבעוניות,
והופכות בעיני הילדים בן רגע
לקדושות מכל קדוש וגבוהות מכל מגדל.
האיש נרגש לא פחות מן הילדים.

ושוב - מצמיד, טובל, שולף, מניף.

בשטף הפעולות והתשוקה,
נשפך גם מעט סבון על מרצפות הכיכר,
ולכן טרח האיש להעמיד, לצד הדלי,
שלט ובו: "זהירות החלקה!"

אם הרוח חלשה מדי,
הוא מסמן עם המקלות באויר "אינסוף",
והבועות מתגלגלות מהלולאות
כאילו היו מאולפות.
עשרות ילדים מושיטים ידיהם
לגעת בבועות, לחוש את הקדושה,
הוריהם מצלמים ולא מאמינים.

בעזרת שני מקלות אחרים,
שביניהם רק לולאה אחת גדולה,
מצליח הקדוש הזה, שאין על שמו כנסיה,
לבנות באויר מנהרה מסבון ובועת-ענק,
וכשנושף הוא אל תוך בועת הענק
בטרם התנפצה, נמלאת היא בועות
קטנות ומאולפות.

האיש נרגש לא פחות מן הילדים;
שעון המגדל מורה על החשיכה הקרֵבה
ועל קומץ מטבעות דל, שנערם כתרומה
בכובעו המונח לפני הקהל.

פִּיצִיקָטוֹ

האורות כבו והנגנים נדלקו.
קירות הכנסייה הדהדו בדיוק מופלא -
כל צליל, כל אתנחתה.
נגן הויולה ונגן הקונטרבס,
שניצבו אחד לצד השני,
חייכו, תוך כדי נגינה,
פעם לעצמם ופעם זה לזה.

יתכן שדיגדגה אותם המוזיקה;
אולי שמעו, רגע לפני תחילת הקונצרט,
סיפור מבדח, מאלו הנחתמים בליבך
וצצים כך מדי פעם, בהפתעה גמורה;
או שעמודי התוים פשוט החזיקו קובץ בדיחות
[שהרי ניגנו את היצירות כבר מאות פעמים],
ובחיוכיהם רק אישרו אחד לרעהו
שאכן מדובר בהומור משובח.

כהדרן, נוגנה וריאצית פִּיצִיקָטוֹ מהירה,
ליצירה הדורשת ברובה קשת ונגינת לְגָטוֹ.

אינני היחיד שליבו קיפץ לנוכח ההלצה.

האורות נדלקו והנגנים כבו.

קירות הכנסיה שָבוּ להיות קירות.

קצה חוט

מעשה בתו, שברח מיצירה,
מיד אחריו החלה נהירה.
המלחין נאנח, יצירה שכה אהב,
למשטרה מיד שלח קלסתרון של התו.

יש לנו קצה חוט, למחרת הודיעו לו,
קלטנו באלחוט שני חברים שלו.
לשם מיד הלך, הגיע די מהר,
אמר לו רב פקח: אקרא לעוד חוקר.
ישבו שניהם מולו, אחד מהם קירח -
איך יכול להיות שתו ממך בורח?

הוא לא היה נמוך ולא היה גבוה,
הוא לא היה הפוך, ניסה עוד לשכנע.
פרצו שניהם בצחוק, הודיעו באלחוט:
הכל כאן כחוק, זו כנראה היתה טעות.

גבעת פֶּטְרִין

"קייט וולדימיר" על עץ בקצה גבעה,
הכריחו את גזעו להשתתף באהבה.
חרטו בו לב, נפצע באורח קל,
סביבו עצים, פרחים, התכנסו במעגל.

"לעולמי עולמים" בתוך הלב נחרט -
איך ידע ולדימיר שקייט היא האחת?

אני בסדר, הרגיע את כולם העץ,
הלב מרגיש פשוט, ולא מדי נוצץ.
ואז הגיע גשם, שטף את הפצעים,
לקייט וולדימיר יש כבר ילדים.

הברווז המשוגע

ילדים זרקו לעברו אוכל,
הוא צעק להם "די!"
קיפץ כמו אתלט בינוני,
בעיניהם, נראה אלוף ודאי.

התבוננתי בו שעה ארוכה,
מוֹלֵך לבדו על אגם לא קטן,
למיטב זכרונו, הרָעָב הציק לו,
בפעם האחרונה מזמן.

הדייג מפראג

גם אני הסתכלתי על הדייג,
שהתבונן בשתי חכותיו
המביטות במימי הַוֵלְטָאבָה בסבלנות.
אין טעם להאיץ בְּנהר.
ספינות חלפו באיטיות צפונה וגם דרומה,
מסיעות תיירים משגרה להרפתקה.
דג קטן נתפס בחכה הימנית,
ומיד שחרר אותו בחזרה אל המים.
הוא ממתין לדג גדול יותר,
או לקץ היום.

בקרבת מקום,
ברבורים הברישו במקורם את כנפיהם,
משפחת ברווזים תרה אחר פירורי מזון,
שלושה נערים עישנו קנאביס
וצחקו לִפְרָקִים.
עכשיו השמש ניתזה
רק על הגדה המזרחית שמולנו.

התקרבתי לשאול לשמו.

הוא מלמל: "יָה נֵרוֹזוּמִים..."

עיניו לא בכו, אך היו שקועות ואדומות,

כאילו הרגע נגס בלחמניה טריה,

מאפה ידי אשתו שנפטרה לפני זמן רב.

שמו נותר 'הדייג מפראג'.

למדתי עוד מעט על ערכה של סבלנות.

מעל הַוַלְטָאבָה

בכל הכוח,

נשיקה ראשונה,

מעל הַוַלְטָאבָה,

גשר בן חמש מאות,

בקושי מחזיק מעמד.

בכל הכוח,

נשיקה אחרונה,

מעל הַוַלְטָאבָה,

גשר בן חמש מאות,

מתאפק לא לקרוס.

שָׁלוֹם

נדמה כי עוד מנסים להמציא,

ואת הכל לייעל ולשכלל,

אפילו ללכת בערפל,

לאלתר, לטעות, לא נורא,

הרי לשם כך נתכנסנו.

ובנוגע לְשָׁלוֹם, כולם מאוד זהירים.

היסטוריה

ספסלי רחוב נותרו רק ביתם של אחדים.

אבני המדרכה והכביש,

שוב המומות,

נחות כעת.

מֵצִילוֹת שקטות מאירות את הכוכבים.

ההיסטוריה מחבקת אליה

כמה רגעים נוספים, קץ הימים מתקרב.

פנס רחוב

באותם רגעים האמנתי,
שפנס יחיד, מרצד, בקבוק יין זול
וכמה טיפות גשם,
מאירים לי את כל הפואטיקה של החיים
ואת כל הפואטיקה של המתים.

זָר במטריה שקופה ובמקטורן מהודק,
שהאט הליכתו לידי, הביט בי,
מלא קנאה, מלא רחמים.

אחר כך חלף חתול קשוח,
ולקח איתו את הגשם.

האופטימיים

בבר שכונתי הקרוי ׳לוֹס אוֹפְּטִימִיסְטִיקוֹס׳,
היכן שמוצעים טאפס וחמון ספרדיים,
נפרדו ממני לשלום שלוש עלמות מקומיות,
המטפסות על גבעת פֶּטְרִין רק פעם בשנה,
באחד במאי, יום האהבה הצ׳כי.

אז הבחנתי בציור הַשֶּׁמֶן שעל הקיר מולי -
עששית דלוקה, המציגה עצמה מול מראה,
ומושכת אל אורה מטוסי קרב מן המאה שעברה.
כמו לוכדת יתושים.
מָרוּשְׁקָה, מנהלת הבר, רזה ובעלת עיניים שקטות,
שהגישה לי טאפה תפו״א ולצידו כוס פִּילְסְנֶר,
אינה יודעת כיצד התגלגל הציור למקומו,
אך נדמה לי שעכשיו גם היא הבחינה
בחתרנותו המשעשעת של הצייר.

אחר כך לֶנָקָה היפה,
שעבדה כמטפלת אצל משפחה יהודית בלונדון,
״עשירים מאוד״, שאלה עד כמה אני דתי.

יכולתי לחוש את אדיקותם נחרטת בזכרונה...

היא וְיַאְנָה לגמו עוד יין לבן, וסיפרו לי שפעם,

החורף כאן היה קר באמת.

אהבה על חֵבֶל

אהבה על הקיר, אהבה במילים,
אהבה בגינה, אהבה בצלילים.
אהבה ברכבת, אהבה בלילה,
אהבה על בלטה, אהבה שדי לה.

אהבה מדודה, אהבה בשמיים,
אהבה הפוכה, אהבה בעיניים.
אהבה של פעם, אהבה כמו זבל,
אהבה בכסף, אהבה על חֵבֶל.

אהבה גבוהה, אהבה של רֶחֶם,
אהבה פתאומית, אהבה ולחם.
אהבה מקופלת, אהבה עירומה,
אהבה שבאה, אהבה תאומה.

אהבה יתומה, אהבה צעירה,
אהבה בין גגות, אהבה מהירה.
אהבה ניצודה, אהבה שפופה,
אהבה היסטרית, אהבה יפה.

אהבה יחפה, אהבה מלוכדת,
אהבה מלוחה, אהבה רועדת.
אהבה מאוחרת, אהבה בשלטון,
אהבה ישרה, אהבה ורצון.

אהבה כמעט, אהבה מובטלת,
אהבה גלית, אהבה מסורבלת.
אהבה מדברית, אהבה ריחנית,
אהבה תועה, אהבה גזענית.

אהבה בבקבוק, אהבה רדומה,
אהבה מלומדת, אהבה לנשימה.
אהבה מהצד, אהבה שזוכרת,
אהבה באגרוף, אהבה אחרת.

יחד

בואי נדבר בשפת האֵל.

את תתפשטי, אני אתפשט,

נשב במרחק מה זה מזו.

לא יחסר לנו דבר.

השמיים יִבָּרְאוּ, אחר כך הארץ.

לאט יעלה האור.

כיסאות

לֶנְקֶה גדלה בבית שאין בו כיסאות.

תמיד ישבו שם על הרצפה, שכבו או עמדו.

בבית בלי כיסאות, מדברים על הכל.

זיקוקי דינור

משפחה רגילה, ארבע נפשות.
למשפחה הצטרף כיסא גלגלים. ועוד אחד.
אם תשאלו אותי כיצד ניתן לשבץ,
בָּאופן הכי פחות טראגי וללא אפשרות החלפה,
שני כיסאות גלגלים בתוך משפחה בת ארבע נפשות,
אודה שאין בידי תשובה מוחלטת.
אם תשאלו כיצד ניתן לעשות זאת,
בָּאופן שיכתיר הכי הרבה גיבורים -
גם כאן אני מסוחרר, וקטונתי מלהציע תשובה הולמת.

על גדת הַוֶלְטָאבָה, במקום ממנו נשקפת,
מוארת ומזדקרת, המצודה העתיקה הגדולה בעולם,
היכן שאלפי אנשים מציבים עצמם בינה ובין המצלמה,
דוחפים זוג הורים את כיסאות ילדיהם אל תוך הלילה.

בעבר השני של הנהר, מרקדים זיקוקי דינור.
מצעד הגאווה. גאים צועדים.
ובעבר הזה, שגם בו נוגע הרקיע,
שגם בו נלחשת אהבה,

יתכן שכל המשפחה הזו היתה מעדיפה

להכנס לתוך ארון, ולנעול אחריה את הדלת.

נקניקיות

היא היתה כבדת משקל,
נראתה כבשנות העשרים המוקדמות של חייה,
דיברה גרמנית וענדה שרשרת
ובה עדליון מוזהב בצורת סמל האינסוף.
לָאינסוף יש מקום מיוחד בליבי,
משום שעל פי ההיגיון, אין לו שם מקום.

דמיינתי קרן מחקר, פרופסורה, חדר דחוס
ובו נוסחאות חדשניות הממלאות את הקירות
ומשתלשלות אפילו מן התקרה, לבוש מרושל.
ניסיתי לזהות בעיניה ניצוץ גאוֹנוּת.

התבוננתי בה זוללת.
מעולם לא קישרתי את מושג האינסוף
עם פעולת אכילה -
האם קיימת כמות מקסימלית של נקניקיות,
פרוסות נקניק שמנות, ביצים ולחמניות,
שיכול אדם, רעֵב או נחוש, לאכול,
עד שיהפוך לנקניקיה בעצמו?

כעסתי קצת, לא על השאלה אלא על התשובה.

שְׁרוּלִיק

קראו לו שרוליק הפחדן.
נהג תמיד להרים משאות, כבדים או קלים,
בברכיים כפופות וגב זקוף.
"הגוף הוא כמו מכונית. כמו מכונית",
חזר וטפח בשתי ידיו על ירכיו,
להצביע על שתחזק אותן היטב לאורך השנים.

הוא בן שישים ושבע,
רוקד ריקודי-עם באופן קבוע.
"כל אחד והקטע שלו".
עכשיו פסטיבל ריקודים בפראג,
בחודש שעבר רקד סופשבוע בברלין.
"תבוא פעם, תראה - אלף איש, עוצמה!"
טופח על ירכיו, עיניו נוצצות.
אם יטפח על ירכיו בפעם השלישית,
יתכן שמדובר כבר ב'הפרעה'.

היה נשוי ואבא, היום חי בגפו.
שתי בנותיו השרמוטות,

אפילו לא סיפרו לו שהוא סבא.

"כמו אמא שלהן!"

"אני עדיין רווק".

"אל תגיד עדיין!" הוא לוחש לעברי בכעס,

שלא ישמעו שאר הנוסעים במטוס.

עיניו דלוקות.

אולי התכוון לכך שאריזת מזוודה אישית,

קלה לאין שיעור מאריזת מזוודה זוגית.

מביט החוצה ואז שוב אלי, קרוב יותר.

"אמרו שיש לי ביצים בגודל של פיסטוק..."

"שרמוטות!..."

"נא לא לשכוח חפצים אישיים במטוס".

פָּאק מִי גְ׳יזֵס

בבית הקברות היהודי העתיק שבפראג,
השנים קירבו בין מצבות.
הן שמוטות אחת על בטן שכנתה,
חלקן בִּצְבָרִים שניתן לזהות בהם,
אם שוללים את ההיתכנות של שינויים טופוגרפיים,
כמיהה של ממש לְאַחְדוּת -
רופאים לצד חייטים,
רבנים גדולים לצד אופים,
אהובים לצד שונאיהם;
קירבה האפשרית, בדרך כלל,
רק בעת מלחמה או לאחר המוות.

השמש מסתננת מבעד לענפי העצים.
מצבתו של המהר״ל,
כמו גם מצבותיהם של שאר הצדיקים
שמוספרו בקפידה על גבי מפת בית הקברות,
עומדת מוגבהת מעט, בודדה וזקופה.
בחזית הבניין הסמוך, מעבר לחומה,
רעשי קידוח בלתי פוסקים.

משפצים. החזות חשובה.

מבין הצועדים בשבילי האתר,

בולט במיוחד גבר בלבוש שחור,

לצווארו שרשרת הנעולה במנעול,

שלשלאות תלויות בין חגורתו לכיסיו,

תסרוקתו בצורת כרבולת מזדקרת בצבע ירוק,

על גב חולצתו כיתוב לבן: "פָּאק מִי גִ'יזֵס".

נטלתי ידיים ופסעתי החוצה דרך השער.

קברן

אחד ממקורות הפרנסה הבטוחים יותר,

והמקצוע היחיד ש[בהכרח] מסתיים

באותה פעולה בה החל.

רובוטים

יחסי אנוש הופכים להיות אוטומטיים -
הרי איננו רוצים להחשב לא ידידותיים,
באותם רגעים קצרים בהם תשומת ליבנו
נדרשת להפרד ממכשיר אלקטרוני כלשהו,
שכבר מזמן הפך לַמוקד העיקרי שלה.
כשישתלטו הרובוטים, נרגיש שוב בטוחים.

אדמה

בסוף כולנו נאחז ידיים.

זמן עבר

השעון צלצל,
כמעט מתנצל
שהזכיר לי -
זמן עבר.

אספתי את הגלים,
נעלתְ סנדלים,
השמש כבתה,
החלום נגמר.

צלילים של בכי שָׁקֵט

הנוף הנשקף מכיל, כמו בכל עיר, לילה.
חלונות מוארים, מסקנות מרחיקות לכת,
אמהות מניקות, הכרה באובדן, סליחה,
עליצות, צעקה, שיכורים, צחנת אדי ביוב,
צלילים של בכי שָׁקֵט, פריחה, אשמה,
רָעָב, יצירות לא גמורות, מורשת חדשה.
עמל שינוח עד מחר.

המאהב

הם היו שיכורים.

הוא היה המאהב שלה.

היא היתה יפה כמו פילגש.

קנה לה שעון יד מפואר

בשדרת פָּגִ׳יִשְׁסְקָה,

על שם בירת צרפת,

השדרה היקרה ביותר בפראג.

לא מקדים ולא מאחר,

מחוגיו כמו פגיונות מיומנים.

את כל זאת, בערך,

הצליחו למלמל.

עכשיו תוכל לשוב לביתה,

להכין כריכים,

ולשלח את שני ילדיה לגן.

בדיוק בזמן.

ללא מילים

כוח המשיכה כופה עלינו
לבנות או למצוא משטחים אופקיים.
לא נוח לישון על משטח משופע.

מתחת לכביש מהיר,
במבואת בטון צרה ומאורכת,
שנוצרה מטעמֵי תמיכה
או בשל תכנון לקוי של מהנדסי העיר,
גרים זוג זקנים.
משכן לא מפואר, אך בעל רצפה אופקית
וקירות מסוככים.
הם לא רואים שאני רואה
שהם לא רואים אותי.

על הרצפה, שני מזרנים דקים מצופים סדינים,
שולחן קטן ועליו מפה מתוחה, כוננית מאולתרת,
שני בקבוקי מים ושקית לחמניות.
אחסונית מפלסטיק תלויה על זיז שבקיר.
בדיוק הבעירו שברי עצים, בכדי לצלות קצת בשר

על מחבת העומדת מעל האש.
בית. ארנונה מינימלית.
ריח העשן הפתיע במידה שאילצה אותי
לחפש את מקורו.

מטרים ספורים תחתם, בהמשך המדרון,
זורם נהר הַוֶלְטָאבָה, נינוח.
בינם ובינו, מזדקפים עצים בריאים,
המתיזים על המקום קרני שמש
והופכים אותו לכמעט ארמון.
הכל מתנהל ללא מילים.

עזבונו של סופר

בבית קפה אחד,
שבו החללים שתחת ספסלי הישיבה
והחלל שתחת דלפק השירות,
כמו גם חלקים נרחבים מהקירות,
מצופים ספרים השוכבים אחד על גבי השני
ואשר נתרמו על ידי בתו ומעזבונו
של סופר צ׳כי מפורסם שזכה לשיבה טובה,
מישהו שכח ארנק.

הקופאית התקשרה,
ותוך כמה דקות נכנסו למסעדה,
בפסיעות נמרצות,
שני שוטרים ושוטרת,
מדיהם התכולים מגוהצים והם חמושים.
כאילו קארל צ׳אפק בכבודו ובעצמו
איבד את הארנק בכוונה,
ואז הזעיק אותם למוצאו.

אני מתלבט אם לצחוק, להשתומם או להעריך ;

אמנם מסתבר כי תחנת המשטרה

אינה רחוקה ממקום האירוע, ובכל זאת...

הם הובילו את הארנק בבטחה.

מעניין אם מאגר נתוני הארנקים האבודים

אצלם בתחנה, מסודר על פי האלף-בית,

המימדים או על פי משך זמן האיתור.

אַבּוּ וּוַעִיד

פרופסור אַבּוּ וּוַעִיד,

גר בוילה עם גינה מטופחת בבית-לחם.

האינתיפאדה הראשונה, שפרצה בחורף 1987,

היתה טראומטית במיוחד עבור אשתו,

ומאז היא גרה בדירת שני חדרים,

בעיירה הצ׳כית בה נולדה,

מרחק שלוש מאות קילומטרים מפראג.

היא מבקרת לעיתים רחוקות.

מגיעה בטיסה לעמאן,

ומשם בנסיעה בת שש שעות באוטובוס

לוילה בבית-לחם, הנוחה כנראה, באופן משמעותי,

פחות מהפחד שהותירו בה אותן שנים.

גם הוא מבקר אצלה,

יודע מעט מאוד צ׳כית ומעדיף גינה.

במשך שנים שימש אַבּוּ וּוַעִיד כמרצה בכיר

ליחסים בינלאומיים, באנגלית ובצרפתית,

באנגליה ובבלגיה.

הוא ניסה למצות את השיחה שהזדמנה בינינו -

סיפוריו היו מקוטעים מעט,
הוא קיפץ בתזזיתיות בין אירועים ותקופות,
שלא כמו, אני מקווה, בהיותו מרצה;
מורכבותם של יחסים בתוך לאום, אינה זרה לי,
אני מבין בהם לא הרבה, ועוד פחות מכך,
ביחסים בינלאומיים.
למרות זאת, האזנתי לו בקשב רב.
המילה 'אינתיפאדה', נקשרת בליבי לחוסר אונים,
וחוסר אונים נקשר בו להקשבה.

גם ביחסים זוגיים אינני מהבקיאים,
אך נדמה היה לי,
על פי השינויים בגוון קולו והשפלת מבט אחת,
ששנים איחל לעצמו זוגיות קרובה יותר.
אַבּוּ וּוַעִיד הזמין אותי לבקר בביתו,
אך מיד נזכר שעל פי המדיניות הנוכחית,
איני רשאי לעשות כן.
נפרדנו בלחיצת יד ארוכה.

טיסה 2524

אולי האיש הרחב שנוחר לצידי בפה פעור,
שאוזניו שעירות כשולי קרחתו
וכרסו המשתפלת נושקת למושב שלפניו,
זה שאשתו ישובה בצידו האחר,
מנורת קריאה מעליה וספר פתוח לברכיה,
הוא ההוכחה הניצחת לכך שגבר נדרש,
על פי חוקי הטבע, לצוד אישה טובה אחת ודי.
ואולי, באותה מידה,
זוהי הוכחה ניצחת למשהו אחר.

בדיחות II

אורך ממוצע של בדיחה מסופרת,
הינו כשתי דקות. זוהי הערכה גסה.

להלן הצעה לאפליקציה שימושית לתיירים -
שמה יהיה "ג'וֹקָאֶבִּילִי".
היא תסנן ותשמור בזכרונה, באופן רציף,
את כל רעשי הדיבור שנשמעו בסביבתה
בשתי הדקות האחרונות.
במקרה שתזהה קול צחוק, שהינו אוניברסלי,
מיד תסרוק את הזכרון השמור,
תתרגם את תוכנו למלל בשפת המשתמש,
ותתריע: "התקבלה בדיחה".
אם בדיחה מקומית תסתיים בחיוך בלבד,
פעולת הסריקה-תרגום לא תתרחש.

אפליקציה זו עשויה להיות לתייר לעזר רב,
לא פחות מאלו המציעות שבילים רומנטיים,
מיקומי מוזיאונים וכיכרות, סוגי מסעדות,
בתי תפילה, גלריות, נתיבי תחבורה ציבורית,

בתי הימורים, מצבורי נשק חבויים,

תאי מחתרות, נערות ליווי או מרכזי קניות.

האפליקציה תהיה חינמית, בחסות האו"ם.

מטרונום

בכיכר הנישאת מעל העיר,
זו שהולבשה בפסליהם של סטאלין ומלוויו,
זו שהופשטה מהם אחר כך בבוז
בכדי להלבישה תחנת רדיו פיראטית
ומועדון רוק-אנד-רול חלוצי,
זו שמתלבטת.

בכיכר הנישאת מעל שאון העיר,
ניצב כעת מטרונום ענק,
שגובהו עשרים ושלושה מטרים.
מתנדנד בְּשקט ימינה ושמאלה, שואל:
"ומה הלאה?"

ישבתי תחתיו, מהופנט מהמכניקה
של מנגנוני הזרועות וגלגלי השיניים,
מסוחרר מהאופן בו הוא פורס את הרוח.
הוא נע לאט ובעיקביות.
עננים נשאו איתם את הזמן, הרחק ממני.
הוא השאיר אותו לידי.

סתם איש

היא אמרה לי: "אתה קוסם!"

ואני סתם איש,

שלָהבדל בין אפס ואחד מעט יותר רגיש.

יודע לסדר אותם כך,

שחלון חדש על המסך יפתח;

שכשמישהו בדחיפות מצלצל,

הטלפון יענה וחס וחלילה לא יתבלבל;

וכשאני שותק, ומעירים לי "אתה אדיש?"

שמיד תִּשָׁלַח הודעה: "אני סתם איש".

צלילים II

ניסיתי לכתוב צלילים מבוהלים.

אחר כך ניסיתי להמציא כאלו אדישים;

חלמתי אותם לפני כן.

המלחמה תמה.

לֶנְקָה היפה

כשבאתי,

מאדמה רחוקה,

ופסעתי לתוכה כמו בלש.

ראיתי את אבותיה,

שותקים, כמוה.

וכשהלכתי, זָר פחות,

נשאתי רמזים.

טוב שיש שמיים

יוון, אוגוסט 2014.

איים I

האי שָׁקֵט עכשיו.
החי דומם לרגע, והדומם כהרגלו חי.
רוחש מתחת לפני הדברים.
חמש-עשרה שפות מהלכות בו,
כך סיפר לי הזקֵן,
מקצה אל קצה ובחזרה, מרחק לא רב.
חמישה-עשר מקדשים וכנסיות
ומסגדים ובתי-כנסת מרוּצפֵי אלוֹהוּת.
מרחרחות אחת את שכנתה כחיות;
תחילה איזור הראש ואחר כך,
ביתר שאת, איזור האחוריים.
כעת נחות הן, כפעוטות שבֵעִים,
כך בוחר האי כרצונו.
להכלא בין שמיים ומים,
ללא אפשרות חנינה,

וכל זאת למען חופש הנשימה.

האי שָׁקֵט עכשיו.

משום זרועותיו הבטוחות של הלילה,

אולי משום תשישותם של חופיו

ההולכים ובאים, הולכים ובאים.

אני לדודי ודודי לי

אני ודודי נפגשים אחת לעשר שנים.
הוא חי ביוון, 'חוץ לארץ',
מעדיף את הזיתים הגדלים שם.
עשר שנים רחוקים מן הילדוּת,
עשור קרובים למוות, קירבה זו
הינה כמובן שִׁיעֲרוּך.

בעודנו טועמים מן המסיק האחרון,
אני ודודי מגלגלים עינינו קדימה ולאחור.
מה השתנה מעבר לִצְעִירֵי הקמטים
שאך הצטרפו למסע?

לא קל לגלגל כך עיניים,
אלא שפיתחנו לצורך זה טכניקה יחודית;
דומָה לְעץ היודע לסובב טבעותיו,
קיימים מעט עצים כאלה,
ענפיהם לעולם שואפים לַצדדים.
אלמלא טכניקה זו,
ספק אם מפגש בינינו היה יעיל דיו.

אני ודודי מקפידים לתרגל איש בביתו
ואז, מבחן המציאוּת -
לראות את השחור והלבן, את האדום.
לנסות לגעת בְּשורשים שכבר פשעו,
בטראומות שהתחדדו בַּנפש וקהו בַּזכרון.

לי ולדודי נוח לעכל זיתים
עם גבינה טובה, יין ולחם אחיד;
נוח לחתוך סלט בסכין שאינה משוננת
ולהשתין בַּגינה, בעיקר עם משב גַּבִּי;
לא נוח לגלגל עיניים שנים מול מראָה.

ציידים ומלקטים

נדמה כי בני האדם הם מלקטי האושר
המשוכללים ביותר.
אפילו לא בַּעונה, יצליחו ללקט רגע אחד או שניים.
ומעל בני האדם, יש והאושר הוא צייד הפעימות
הסבלני ביותר; חיציו תמיד יפליאו לאתֵר לב אכזב.

ילדים שְׁמֵנִים

אילו נזדמנו בידם חרבות,
שוב לא היו הופכים מושא ללעג.
לרוע המזל, אין בידם אלא זיעה,
מְיַיֵּשְׁרֵי-שיניים ושמחת חיים.

יַלְדוֹת שמנות,
אילו ניתנה בידן מכונת זמן,
היו לוחצות הן מיד ׳רנסנס׳.
מקימות לתחייה את העיניים
המתות המביטות בהן.
אלא שיש בידן רק לוח שנה בָּלֶה
וערימת תפילות.

הודעת מערכת

טאואיסט יקר,

צר לי להודיעך,
ממרומי שנת אלפיים וארבע-עשרה
לספירת הנוצרים, כי עולמך חָרַב.
הבריות הינם כדחלילים עבור שְׁאִירַיו,
מטילים בהם אימה מבלי לדרוס.
צר לי על מורָא זה,
החורץ, כך נראה, את כיליונו.

גם בעולמך, משך שנים אינספור,
ידע מורָא לחרוץ -
אדם מן הטבע,
נפש מן האדם,
תקווה מן הנפש.
לחרוץ תפילה מן התקווה,
דממה מן התפילה
ופעימת לב מן הדממה.

אלא שאימה זו, יקירי, המְדוּחְלֶלֶת,

מלאה קרעים וטינופת, ריקה מִרוּחַ.

אל נא ממך לצפות לתקומה.

הֲיֶה לְשָׁלוֹם.

וְלָאדֵק

אם מלחמה מבקש אתה להכריע -
קרא לוְלָאדֵק.
בשפמו המהודק ומשקפיו בעלי המידה ׳שש׳.
בכובעו, הדומה יותר למצנפת גמדים משעשעת.
וְלָאדֵק וחבריו - יורי הרזה, אולג ודימה הגדול -
מכריעים כל מלחמה תוך ארבע שעות.
בארבע אצבעות זקופות, אחת לכל שעה,
וְלָאדֵק מבטיח לך, ומפנה מבטך
אל שעון קיר מתקתֵק.
מבעד לעדשות, אישוניו מדגישים:
דיוק ברזולוציה של שניות.

אין לו לוְלָאדֵק עניין במלחמות שאינן מוכרעות.
בעיניו דומה הדבר ללעיסת מסטיק שפג טעמו,
להצבעה חשאית בבניין או״ם שקוף
או לשמשייה העומדת בגבורה מול רוח אימתנית
כשמחצית שידרתה כבר פרוצה.

ג׳ניה, הוא פונה לאשתו בשיניים מוזהבות,

ספרי להם מי זה וְלָאדֵק...

וְלָאדֵק משוגע.

כך בחרה בו ג׳ניה לפני ארבעים ושתיים שנים.

בגלל השיגעון ובגלל המצנפת.

מאז הם חיים באחווה ובנחת, לצד זה התקתוק.

אוכלים לחם שחור, דגים מעושנים

ומלפפון חמוץ מהסוג המזויז,

מחליפים חיוכים נוצצים, מקנחים בוודקה זולה.

אם מבקש אתה מלחמה להכריע -

וְלָאדֵק הוא האיש. שוחר שלום אמיתי.

אהבה

היזהר מאש, נשים וים !

מִרוּחַ משוטטת.

היזהר מאש, נשים וים,

מַטְבִּיעֵי צבאות שלמים.

דע - אהבה להם אינה דמיון...

היזהר מאש, נשים וים

כשם שנזהר אתה בלבך, בלשונך.

וטוֹב יבוא אז

בדמות אמך הבתולה

מרחף מעל מילים רעוֹת.

ותאחז בו כשרביט בְּקסם

השט אל השמיים

בם נשים ואש וים ילחששו סודם

וצבאות מָחוֹל בך יפצירו:

שוב אל לב, אל אהבה !

הדייג

איך הוא שר !

קרוב לַלב, רחוק מהַמְצָאוֹת.

בְּנפש עגולה, גלית, שִׁוָוה.

איך הוא שר !

משליך שוב רשת,

ללכוד דגים וארוס.

ארוס חמקמק, במיוחד בים מלוח.

הוא שר כאיש הממלכה -

בין מבוכים כחולים,

בית מְפַסֵל, פזמון בו שם תנועה.

איך הוא שר !

כשני איים המבקשים להפגש

או למות

בסירה חורקת מלאת הרהור.

איים II

ככל שהאי בו ביקרתי
התפרש על פני שטח מצומצם יותר,
כך רבתה אדיבותם של תושביו.
בברכת השלום, המודדת פחות את ארנקי,
בחיוכים אשר הפכו אנושיים יותר,
בנפנופי הפרידה נושאי ההודיה.
עיקרון ׳שטח-אדיבות׳ אני מכנה זאת.

דומה הדבר אולי לְפרופסורה,
המתהדקת סביב היבט מסוים
בכדי להתרחב.
מזכיר במידת מה גם מונוגמיה,
בהנחה שמערבת היא צאצאים וחינוכם
ודאגה לשלומם ולרווחתם, ובאותה העת
שוללת פילגשים או זונות.

ביקרתי באיים רבים.
טרם פגשתי אי המתנהג כפילגש.
אף הגדולים והמפוארים שבהם

יַדעו להיכן להשתייך.

׳לא תזכה לרעוד׳

ביום מן הימים
עת לי יהיו נינים
ואף אשה בי לא תחפוץ עוד,

יֵשבו להם אי שם בהר
סופר סת״ם וידידו עכבר
סביבם הדר והוד.

כשני בכירי אופים
מול ריח מאפים, ישירו:
׳שוב לא תזכה לרעוד׳.

ביום שאינו רחוק
בו אהיה זקֵן כחוק
ואף אשה בי לא תחפוץ עוד,

ילחץ עכבר על ׳העתק׳
סופר הסת״ם ישיב ׳הדבק׳
ולא יקרֵא זה שוד.

מיכאלה

מיכאלה ובעלה תלשו לעצמם את האור מן העיניים.
בתם בת השש ובנם בן השתיים-עשרה
גדלים ברומניה, תחת סבתם.
רעבים לאוכל רומני צנוע,
למשחק תופסת רומני,
לאלוהֵי הילדים הרומניים.
כך גזרה מיכאלה, בשיער אסוף וחריצות אין קץ,
מתוך בחירה חופשית או טיפשות,
לרעוב לחום גוזליה ולא ללחם.
אינני מבין. איני חכם או רעב מספיק.

מדי בוקר מקפלת מגבות
ומסדרת חדרים ומטפחת עציצים ומחייכת.
מקבלת אורחים בסבר פנים
שאינו מבייש את פוֹלֵגַנְדְרוֹס -
האי הלוחש רומנטיקה מושלמת,
אשר נדמה כי החיזור טבוע בו
ועליך מוטל פשוט לצעוד.

ושוב, בוגרת מבֻּנה, כאִמי,
בתשע-עשרה שנים בלבד,
מנקה אבק בהחלטיות ובטיפשות
ובאמונה כי יום יבוא והאֵלים הפזורים סביב מיטתה
בחדר החשוך והדחוס, יעמדו במילתם.
לוּ רק יָדעו אורחייך הנאים כי תחת מצעיהם
מסתתרת לה סדום...

חודש בחודשו שולחת כסף לאִמה
ובובות לילדיהם, מצרפת אהבה קטנה
בכתב גדול, כי כמה אהבה כבר יכול להכיל
עץ זקוף שהפך לפיסת נייר.

מיכאלה דוברת יוונית שוטפת
ובאוקטובר הקרוב יבקרו ברומניה.
בכל זאת, פֶּטרוֹס אינו מחזר אחריה.
לא בפרחים, לא בחידות או בקטורת כפי שנהג אז.
הרעב שיתק בו את מנגנון החיזור,
העיוורון הותירו כניצול שואה.
זריחה ושקיעה הפכו אצלו כמעט אחת.

מיכאלה יפה כשמש.

אין מילים שיעזו לתאר את יופיה

אילו רק שכן דרך קבע סמוך לילדיה.

איים III

ביקור בְּאִי עשוי לחולל פלאים בַּנפש
כשם שביקור בזו עשוי לחולל אי.
אז יקום שׁוֹמְרָהּ ויעמד בשיריונו
וְיִסָּתֵר אחת ושתיים,
ללא מצמוץ או פשיקת שפתיים
ומבלי ההכרזה על כך באופן דתי.
שומרי נפש נאמנים
מקפידים על סתירות נטולות פולחן.

בית המסחר

אין אנשים קדושים.

עובדה מצערת, אם כי נכונה.

אימהות, ב׳רגע ההוא׳,

קרובות לכך כדי נגיעה.

וזהו.

לא תיתכן קדושה ביצור המסוגל לסחור.

אין משנים צורתו או לבושו,

שפָתוֹ או מספר הקרבות בהם השתתף.

אם זכה לצפות בנפילתם

של אלפיים תשעים ושניים כוכבים

או לגלות תרופה למחלה איומה

מבלי להטמיעה בפס יצור,

יתכן ודבק בו שמץ

מן הדבר המקרבו לאל.

כולנו סוחרים.

לכל הפחות במילים.

אילמים סוחרים בשתיקה,

בעלי מום ויזואלי יותר סוחרים ברחמים.

זונות סוחרות בעונג.

אנשי דת אחרים סוחרים בְּאנשים.

קשישים סוחרים בטפסי צוואות,

עוללים סוחרים בחלומות.

אולי תצחקי

בסירת משוטים אבוא,

מכושף,

אל ידיים רכות, חוֹפְנוֹת.

לא תאמרי דבר, אולי תצחקי,

רק רחש הגלים יניח דעתךְ

ונשוט.

שמיים

טוב שיש שמיים.
בעיקר עבור הילדים.
מבוגרים לרוב רואים בהם
רק עוד צעצוע, שאינו מכוון.

אך הקטנים, כמעט בכל התכנסות
יזכירו אותם, בכל ועידה.
שמות בדויים יתנו להם
ומלבושים של נסיכות ונסיכים.
הס מלהזכיר את המרחק !
השמיים כה קרובים...

גם ימי הולדת יִקָּבֵעוּ להם,
ומשימות, לאחר הצבעה,
שאין בהן מן דרישה.
ובלילות יגעו בהם כציפור בְּרוח
ויקדשו אותם
כי הרי מקודשים הם, למשל,
עבור האיכר.

הסכמה

נסי נא זאת להבין -

הַחְסָרַת פעימה

אינה דבר השגור בלבי. להיפך.

פעימות זולות ממלאות אותו כל העת,

כמעין תפקידֵי מִשנֶה הכרחיים.

כך או כך, מערומים ורוח חזקה

אינם מפחידים אותי כלל.

הסכמה - מפניה אני חרד.

שיטוט

יש מן חבַרַי, תושבי עיר ממוצעת ביבשת רחבה,
הרואים בעצמם, ואף לא יצהירו על כך בגלוי,
אמני שיטוט.
ובכן, טעות בידם.
אמנם על פי ההגדרה 'שיטוט' מצביע בין השאר
על הליכה ללא מטרה, ויש ביניהם המתמחים בכך,
אלא שלאלמנט השטח, במקרה זה,
חשיבות מכרעת.
בקרו באי שגודלו ככף היד, ותבינו את כוונתי.

הדגש שם, אם אנסה לדייק, אינו על חוסר המטרה,
כי אם על אי ההכרה בחוסר זה, העשוי להתבטא
בעיניים נבובות ומבט מבוזבז,
בעצירה פתאומית שלאחריה שינוי כיוון מהורהר
או בברכת שלום ידידותית אשר בצידה השני אין איש.
כל אלו נדירים בקרב משוטט יבשתי מצוי.

אכן, אומנויות נוטות להזדכך במקום המיטבי עבורן.
ראו למשל את אומנות הרמְייה, שהפכה מושלמת

במתחמי בורסה ממוזגים.

חללים

כשם שאַפִּים מרוּוָחים
נפוצים בקרב נשים אפריקניות,
כך נדמה כי אַפִּים קטנים
שכיחים בקרב יְוָנִיוֹת.

איני יודע אם תופעה זו
קדמה לפיסולן המאופק של נשים אלו
או שמא אופי הפיסול
גרר אבולוציה מסוג זה.

מכל מקום,
בהנחה שאין הדבר מרמז על חוש ריח מדולל,
הנני מתקנא.

לא באסתטיות הנעימה לעין,
שגם בה ענייני אינו מבוטל,
כי אם, כמו בכל שכלול אחר,
בניצול המיטבי של חלל.
רגיש אני לחללים מבוזבזים.

זאת ועוד, היותו כה צנוע,

מונעת ממנו לשמש כלי לחימה

ועל כן ממקמת אותו בארכאות השלום.

אצא אֵפוא לחפש לי כלה.

הפגישה

כמעט ופגשתי בחורה יוניה
שעבורה מוכן הייתי לעקור מביתי.
כלומר, כמעט נמצאנו באותו המקום
ובאותה השעה
והתאמנו זה למידותיה של זו
וזו למידותיו של זה
והתאמה מופלאה זו, שהינה בגדר נס,
לא שיבשה בי את יכולת הדיבור
ועל כן פניתי אליה בנימוס
והיא לא ראתה בנימוס זה משום
חוסר החלטיות ומכאן הוחמאה
והשיבה מחמאה שהתאימה למידותי
והיתה בגדר נס גם כן
שכן איני דובר יוונית
והיא אינה דוברת עברית
ובידינו לא נמצאו באותה העת
מתורגמנים, גם לא לשפת העיניים,
אך מאחר ושנינו בקיאים במילה
הבינלאומית 'מחסה',

התיישבנו תחת עץ בסמוך למקום מפגשנו

וגוללנו זה פרק בהיסטורית עמו

וזו פרק בהסטורית עמה

ונתחוור לי באותו רגע

שעל נס כזה חבל לעבור בשתיקה

כלומר רצוי שלא להתעמת בְּשורשים

שהינם בלאו הכי ברי חלוף.

ג׳וֹרְג׳

ג׳וֹרְג׳ שייך למשפחת התזזיתיים.
בגופו הדק, ופיו, הקמוץ בקביעות סביב סיגריה,
מתנדנד הוא בכסאו כמטוטלת.
אין המדובר בכיסא נדנדה, והתנועה כשלעצמה,
לעין ממוצעת, אינה נסתרת.

לאין תפילתך? אני שואל בנימת קינטור
המקובלת בינינו מאז אותה הפלגה בה הכרנו.
ג׳וֹרְג׳ מחייך בשובבות, לוגם שנית מן הקפה,
ידו יציבה כְּשַׁיִשׁ.
ברגליו כעת התפילה.

כך ג׳וֹרְג׳, מעין מתפלל סדרתי צָמוּד-כותל
המונע באמצעות חלקיקי ניקוטין, קפאין
ואולי שמץ אמונה, מעולם לא השיב לשאלתי
ומעולם לא פסק מטילטולו.
את פיקחות חיוכו כבר איני מנסה לאמוד.
שרטוטיו על לוח הם מן המדוייקים שפגשתי.

בְּעולם שמחוץ לעולמו של ג׳וֹרְג׳, היה ודאי קם
בעל חליפה מהוגנת ומתריע: נוירולוג דחוף!
או בעל השקפות טוטאליות בנושא בריאות הגוף
ומציין: ברזל ומגנזיום, שלוש פעמים ביום!
או דוקטור לנבכי הנפש, בעל קרחת מְגוּשֶׁרֶת,
היה נחרד ונחרץ: תופעת ׳חוסר ביניקת השד׳.

ג׳וֹרְג׳ יקר לי כאח קרוב.
ההימצאות במחיצתו - מעבר לצבעה הרוחני,
הקומי, הפואטי והמסתורי, השוטף בי תמיד
תחושת גן שעשועים הומה - משרה עלי רוגע יחסי
וסוריאליזם קל. כיאה לשותפות נכונה.
אולי האדוקים באמת, מנוחתם פנימה, בלב.

מה חווית יפה אמש?

לזכרו של צבי רפאלי. על ידידות מופלאה, השוזרת בדידות בהומור, געגועים בתקווה. הייתי לו חבר, הוא היה לי לפיד בוער.

מַלְאָךְ

כשבית-קפה חיפאי הפגישנו לראשונה,

הבעתָ הסכמתךְ הכנה על כך שנשמה תועה

הינה אבן בניין מופלאה לְעולם מחזורי.

כְּנוּת אכן היתה תפארתךְ הצנועה.

בְּזמן שהגיע המלאך לפסל לךְ נשמה צעירה,

הייתי טרוד בענייַני.

אנשים תמיד טרודים בענייניהם

בעת שהמלאכים עוסקים במלאכתם.

היה שלום.

יְעָרוֹת

הִלכתָ בִּיערותיך בגאווה.

לעיתים חשוכים,

לעיתים מֵצֵלים,

לעיתים שבֵעים את הליכתך.

ידעתָ כבודם של כל עלה ופרח

בעת דריסתם.

ידעתָ כבודה של זריחה.

הבמאי האהוב עליו

אם אין אני לי - פליני.

כך היו דבריו בעיתוֹת מצוקה ;

כך בדיחוּת-דעתוֹ הַמְלֵאָה רצינוּת.

בפעם הראשונה מזה חוֹדָשִים יקרים,

הושכב ידידִי אל מיטתו שבבית-האבות

כשברקע מתנגנוֹת נעימוֹת סרטיו של פליני.

לָחַש קסוּם לאלו המוקירים את קִסמוֹ.

בְּתלושי-החג קניתי עבורו את הַטֵייפ

וּבמו יַדַי שיכפלתי את זוג הקלטוֹת.

מחווה כה זעירה מצידי, הבמאי האהוב עליו.

הוא לא מצא מילים להודות לי.

אולי לא חיפש.

אבל אני יודע כי עיניו התאמצו לזרוח -

זהו הבמאי האהוב עליו.

נשותיך

לא היית רודף-נָשִים,
אך נשים היו לך למרדף
אַחַר היופי היחיד
שאינו סַר למִילוּתֵיך.

פִּינוֹת

בביקוּרַי אצלךָ,

היא ישבה תמיד באותה פינת-אולם

הממוקמת בדיוק מול דלת הכניסה הראשית.

וּבְחוֹצִי את המפתן,

בירכה אותי תכף לשלום

במבע ילדותי בּוֹרֵק, נפנוף יד ימנית,

וחיוך רחב במיוחד.

איני מכיר קשישה זו, אף לא את משפחתהּ.

הנה כוחן של פִּינוֹת.

שִׁירְךָ האחרון בהחלט

להכנס עוד פעם !

אל הזעירה המתמוטטת בתוכה.

נוצר איזה ואקוּם של שלושה

ואני הראשון, השני והשלישי.

מַרְאוֹת

בַּשיחוֹת הקרובות ביותר,

אין איש בצידו השני של הקו.

ישבנו בִּפגישתנו הסופית אל שולחן אוכל

לצד מראת-קיר נכבדה.

סירבתָ לאכול והיא סֵרבה להטיף.

אדם בגילךָ יעשה כרצונו.

אמרתָ כי ללא מַרְאוֹת,

העולם היה הרבה יותר סנטימנטלי.

צדקתָ.

שינה תופסת פחות מקום

בהשראת סרטי הגמר של מגמת הקולנוע, תיכון "אחד העם"
פתח תקווה, תשע"ו.

טוויסט

שש פעמים אמרתי לך שאני אוהב,

מבלי לומר זאת אף לא פעם אחת.

ואז פילח כדור את ליבך.

המשכתי לומר ולומר ולומר,

בורח אל תוך עצמי, מקווה שאת שם.

קו 53

גע בי. גע בי עכשיו!

לא, אין זמן. החלום עוד שנייה יגמר.

ואז מה? תזכור אותי בכלל?

תכתוב לי מכתבים משם?

ואם תכתוב,

אוכל להביט במראה מבלי לבכות?

אור

לאמא יש שאלות ולאבא יש תשובות. לא.

לאבא שאלות ולאמא תשובות.

לא.

לאבא יש שאלות ולאמא יש שאלות,

כי שאלות הן מנת חלקם של כל המתעוררים בבוקר;

של השונאים והאוהבים

ושל אלו שפעם אהבו ופעם שנאו.

אני כועסת ובוכה. לא.

אני בוכה וכועסת.

בסך הכל התעוררתי, אז למה?

לעץ אין שאלות. הוא אף פעם לא יָשֵן.

למוזיקה אין שאלות. היא תמיד מתנגנת.

סבתא

אם יֵאָסְפוּ כל זיכרונותיו של אדם,

למן נשימתו הראשונה,

ויונחו [בעדינות] אחד על גבי השני,

ייווצר מגדל שגובהו זהה לגובהה של אהבה.

כל בני האדם שווים.

אדום

בדיוק ברגע הזה,
בו כל הכוכבים רוקדים לכבודי,
אימא סגרה את ליבה.

פניתי אל הכוכב שלה -
פתח, פתח אותו ! ביקשתי.
הוא רק הבהב.
וכשפסק, והשיב לי את אימא,
היו שאר הזוהרים כבר עסוקים
כל אחד בענייניו.

ירדנלין

נרקח לנו חכמה ונרקח לנו אומץ.
נרקח אהבה וסליחה ובושה.
נרקח לנו סולידריות.

נרקח לנו חמלה כדי לשכוח פשע,
וזיכרון כדי לזכור חמלה.
נרקח לנו יום ללילות קשים,
ולילה לימים בהם המראה שמולנו שותקת.
אם כל אלו לא יספיקו -
נרקח לנו טירוף ואז ננוח.

ארבע בשורה [ו]

ניתן לְשַׁכֵּן מכונית בשדה.
גוררים אותה (או מניפים, אם אתה מן ענק כזה)
ומייצבים בין העשבים, עם הפנים קדימה.
סביר שלא תתנגד, יש לה שורשים ותפרחת
שהמבינים בקרבורטורים מסוגלים לראות ולהריח.
מבחינת השדה, היא אורחת רצויה –
פתאום פיסת צל קבועה בה ניתן לקיים ועידות כמו פעם,
לפני קוּם אלוהי השמש; בה חלודה היא השראה;
בה אפשר להמציא אפילו אמונה אחרת,
כזו שאין לה יום ולילה, צנועה יותר,
שמעדיפה ללכת בדרכים זרות.

ארבע בשורה [II]

פורד אסקורט, חמש דלתות, שנת יצור 1984,

תוכל להסיע בבטחה חמישה סינים.

אם זהו סוף יום עבודה מפרך, יכנסו שם שלושה נוספים.

[שינה תופסת פחות מקום מעֵרוּת]

במידה ויעדה המוצהר של האסקורט הוא דמוקרטיה,

יקפצו פנימה עוד עשרים או שלושים,

ואמנם ינשמו כמו חמישה ויפעילו לחץ חריג על המתלים,

אך לא יעזו לוותר על שני אנשי תקשורת,

ועדת ביקורת והימנון בשלושה רבעים.

קרוואן שש - יומנו של מורה

אמנם השנה השלישית שלי עם תלמידי י״ב רק החלה, אך ההתרגשות כבר גואה. זהו סיפור על שמחה ועצב, על מנוחה וקצב. על בקרים מוארים ולילות סוערים, מזגן מקולקל ועל כמה חבל. סיפור על הורים שלא פגשתי, מחסור שלפעמים לא חשתי, רעיון שלא מימשתי ואופניים שבקושי דיווחתי. סיפור על דמויות שמלוות אותי גם בחופשה, ועל הכוח שנותנת כזו הרגשה. על כך שגם אם הגבול נמוך מהשמיים, יש לנו דמיון שגבוה שבעתיים. סיפור על תקופה של שלוש שנות תיכון, בה אני מנסה ללמד מתמטיקה ולומד על החיים. מוקדש באהבה לתלמידי.

*

הכל התחיל בקרוואן שש.

עמדתי בכניסה ונשבעתי: ״לא משנה מה, לא מתייאש.״

עוד לא הכרתי את החיוך שלו ואת הצחוק שלה,

הייתי כמעט על סף בהלה.

מול התחלה חדשה הרגשתי, איך לומר, מתוח.

מהר: טושים ולוח! טוב, בינתיים אני בטוח.

״אז הסינוס של הזווית...״

שקט. לפעמים אנשים מבקשים שקט, לא עכשיו.

עכשיו ביקשתי רעש, אפילו רחש קטן,

אולי איזה גמד שיפסע פנימה תוך זמזום פזמון מעודן.

כשלושים זוגות עיניים מולי, שישים בחשבון פשוט,

"אִם אֵין אֲנִי לִי, מִי לִי?" אמרו חכמים וזו לא טעות.

"מי מפחד ממתמטיקה?" - שתיקה.
"מי מפחד ממתמטיקה?" - שתיקה אפילו יותר חזקה.
"שלוש פעמים מי מפחד ממתמטיקה?"
רציתי "כיפאק היי היי היי", דמיינתי שאני נהג בטיול שנתי,
אבל הם לא הבינו ולא צעקו איתי.
הם דווקא כן הבינו – אני לא נהג אלא מורה,
לא סוף המסלול הוא שחשוב, אלא מה שעכשיו קורה.
נשמתי לרווחה, אמרתי תודה בלב,
"כבר סיפרתי לכם שמתמטיקה אני מאוד אוהב?"
"אולי תספר?" מישהי אמרה, "זה אמיתי?" אחר שאל,
וכך בנחת החל להסתובב לו הגלגל.

לאט חיבקנו קו ושבר, איחלנו לישרים מקבילים שיפגשו,
ניסיתי להמציא שאלות שאין בספר, מתפלל שיתרגשו.
אפשר להתרגש ממספרים, במיוחד אם מצליחים לפתור,
ואם זה קצת קשה, יש כאן מישהו שישמח לעזור.

קרוואן שש הפך גועש.
כבר הכרתי את החיוך שלו ואת הצחוק שלה,
את ההוא שמאחר אך תמיד בכיס לו אמתלה.
עכשיו כן ביקשתי שקט, אפילו רק לשנייה אחת,
כדי להראות שלקצה הלוח, זווית ישרה כמעט.

"אולי תקריא לנו שיר? בבקשה, משהו קצר..."
ואני דווקא רציתי להקריא שיר ארוך ומפואר.
שיר שיקח אותם בספינה אל השמיים,
את הספינה אנווט בשתי ידיים,
בדרך נחלוף לצד עננים ורודים,
שבהם כל הנעלמים בעולם לבושים בבגדים.
אבל אני לא ספן, אני מורה,
שוב התבלבלתי, למה זה קורה?

זה קורה משום שהגלגל מסתובב,
ואם להכנס לכיתה אתה באמת אוהב,
אז יום אחד תראה שם שדות,
ויום אחר - כבישים מתפתלים בין גבעות,
יום אחד תנשום שם שמיים,
ויום אחר ממש תחוש מגע של טיפות מים.
תלמידים הם עולם ומלואו, מעין אגדה,
אך כל זאת מציאות אם בלב אתה אומר תודה.
"אִם אֵין אֲנִי לִי, מִי לִי?" זה נכון, אולם לא שלם,
כי החכמים גם תלמידים היו להם,
הם הבינו שהשני חיוני לאחד והאחד לשני,
והרחיבו את המשפט: "וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי, מָה אֲנִי?"

קרוואן שש הפך למשפחה.
הכרתי היטב את החיוך שלו ואת הצחוק שלה,

כך שאפילו יכולתי לנחש מִשאלה.
לזה שאיחר, עם פרצוף קצת חמוץ,
כמעט נידבתי בעצמי את התירוץ.
אמנם עדיין אהבנו האחד את עצמו יותר מאשר את רעיו,
אבל לפחות השתדלנו לא לקבל דבר כמובן מאליו.
לפעמים ביקשתי שקט, לפעמים העדפתי צעקות,
"והכי חשוב, הכי – אל תפחדו לטעות!"
אז הם טעו ותיקנתי
הם טעו ותיקנתי
הם טעו ותיקנתי
הם טעו ותיקנתי.
קרוואן שש הפך בית-מדרש לטעויות ותיקונים,
בית לְהומור, מספרים וסימנים.
הם טעו ותיקנתי
הם טעו וצחקנו
הם טעו והארתי
הם צדקו.
תלמידים הם עולם ומלואו, מעין אגדה,
אך כל זאת מציאוּת אם בלב אתה אומר תודה.

חלפו עוד חמש מאות עשרים וחמישה אלף ושש מאות דקות,
הם עדיין טעו, אבל הרבה פחות.
מדי פעם נכנסתי לשיעור עם כוס קפה,

ואמרתי לעצמי: כמה יפה!
היא עברה לשבת לידו, והוא לידה,
הגלגל מסתובב ואיתו האגדה.
לעומתם הלוח נשאר קבוע, סוג של מצפן,
"סיימו את החישובים ואז אני מוכן להתרוקן."
בתוך המחברות עלו הפונקציות וירדו,
בלילות שישי מועדונים הם מילאו, התביישו ורקדו.
רק כשהגיעה השעה, כמו בסוף שאלה מסובכת,
הבנתי למה יש לנו צבא ולמה צריך ללכת.
יש לנו צבא לא בשביל החצוצרות שבטקסים,
ולא כדי להלחם באירנים או ברוסים.
יש לנו צבא כדי שמורה יוכל להתפלא:
"אני לא מאמין שעוד רגע אתם מתגייסים..."

תפילת הדרך לטיול השנתי

מוקדש לכל התלמידים והתלמידות באשר הם, ולכל המורים והמורות באשר הם, ולכל הטבע באשר הוא.

*

שכבר בתחילת המסלול

יִמָּסֵךְ על פנַי חיוך של טיול,

חיוך שבדרך כלל אין לי ככה סתם

בכל בוקר כשאני קם.

שמול סלע גדול ואיתן

ארגיש שייך ולא קטן,

ומול אבן שתחליט מתוך שעשוע להתדרדר

אוכל צעדַי מעט למהר.

שנצטלם, כל הכיתה, באמצע המדרון

ושיופיו של היום ישכיב אותי בלילה לישון.

שֶׁיִּפָּרַע לי השיער!

מה יש, בְּטיול זה מותר.

שבחולפי על פנַי פרחי מדבר בודדים

נהפוך, ולוּ לרגע, לידידים,

שאהיה להם נסיך תמים עם גלימה

והם יַראו לי מה זאת אומרת "ההיפך ממהומה".
שהמדריך עם הכובע, יבחין שאני מקשיב
ואם אני בוהה בו זה לא כדי להעליב.
שהנוף לא יהיה כמו בהודו, שם אולי אבקר בעתיד,
אני מעדיף דברים שהם בהווה תמיד;
שֶׁיִּשָּׁקֵף מלמעלה מקסים ומפתיע
קצת יותר משחר רגיל שמפציע,
ושיהיה אמיתי ובהיר
כאילו הוא לעצמו שגריר.

שלא אפחד, שלא ארעד, שלא אמעד.
שהמבט של המורָה
ישלח לי אהדה ברורה,
כי עכשיו אין בינינו כיסא ולוח
כי עכשיו אני בטוח,
שהסבלנות שלה היא כמו של הר, אמיץ, מובחן
להשתנות מוכן,
בתקווה שגם אני
אדאג למעני.

שֶׁיִּפָּרַע לי השיער!
מה יש, בְּטיול זה מותר.

שלא יעקוץ אותי עקרב
שרק אלי לאט יִקְרַב,
ויגלה לי בשפתו, ללא מילים
את כל סודות הטיולים –
איפה למשל מוצאים מים
ואיך להושיט למישהו ידיים,
לַמה ירח מלא זה טוב
ולַמה כוכבים רחוקים בעצם שוכנים כאן, ממש קרוב.
שאמא לא תדאג, שתדע שאני שמח
שלמרות שאמש התווכחנו, אני ממש לא בורח,
אני חושב עליה בטיפוס וגם בהתגלצ׳ות
ושולח חיבוק והתנצלות אם צעקתי בטעות.

שאצליח לפתור את החידה המסובכת –
למה לא כדאי להשאר לנצח באותו מקום
ועדיף מדי פעם פשוט ללכת;
ללכת לאיבוד אפילו
למרות שזה מרגיש כאילו
החושך ירד ואין יד מוכרת
והחשש הזה מלאחוז ביד אחרת...

שֶׁיִּפָּרַע לי השיער!
מה יש, בְּטיול זה מותר.

שאשלים עם ירון. הלוואי.
רבנו לפני שבוע ואני מצטער
מאז גן חובה לא היה לי כמותו חבר,
הוא לא יודע אבל זה נכון –
החולצה שקנה לי ליומולדת עשר
עדיין שמורה אצלי בארון,
הדברים שמצחיקים אותו מצחיקים גם אותי
ומה שפסול בעיניו, פסול גם לדעתי.
שלא אדרוך על נמלה, או אדחוף אותה לתעלה
ולא משנה באיזו אמתלה.
שאזכור שבין שנינו אני הוא האורח
ובכלל אני רק מטייל ולא כמוה טורח.
אז אם צריך אמציא עיקוף חדש
מבלי להתרברב, מבלי לומר נואש.

שאשכין שלום בין דרור ובין תום.
שניהם מוכשרים כל כך
מה שאותם ליריבים הפך,
"אני ראוי להיות הקפטן", "אני ראוי יותר ממך"
אם רק אדע להסביר, שניצחון הוא כמו שיר –
אחרי שזכית בו הוא כבר לא שלך.

שֶׁיִּפָּרַע לי השיער!
מה יש, בְּטיול זה מותר.

שנחצה נהר, אולי נחל אכזב
ונדמיין שפעם בשקיעה על הגדה הזו ישב,
איש אחד עם פרצוף וכוונה
שהתלבט בין מילים ובין ציור כמתנה,
שבחר במילים כי לא ידע לצייר
והתפלל שאת הציור ישלח כבר מישהו אחר.
שלא אהיה עז מצח אם אגלה פתחה של מערה
אולי גמדים ירוקים בנו להם שם דירה,
שאקרא בנימוס "הלו? מישהו שם?"
ולא אתפרץ לתוך עולמם.

ומשאלה אחרונה באמת,
למרות שלפחות עוד שתיים לי יש –
שלא אתבייש.
שלא אתבייש לומר לנטע שלום
הרי לכבוד זה ארזתי תיק ונסעתי עד הלום,
ושהשלום הזה יהיה שובה לב
כמו הטבע שבו אתאהב.
ושהיא תסמיק.
כן. אם היא תסמיק, מבחינתי זה מספיק.
מבחינתי לא משנה אם ים המלח הוא המקום הנמוך בעולם,
רמז של סומק בלחייה, יכתיר את הטיול "מושלם".

דווקא – שירי ילדים

שירים על כל מיני דברים, שירים שקופים ואחרים. שירים שהם חידה וצחוק, שירים שמתאהבים בהם כבר מרחוק.

מִלִּים שֶׁאֲנִי מַכִּיר

בִּקַּשְׁתִּ שֶׁאֶכְתֹּב לְךָ שִׁיר,
צָנוּעַ, פָּשׁוּט, בָּהִיר,
חיפשתי מִלִּים לֹא זָרוֹת,
מִלִּים שֶׁאֲנִי מַכִּיר.

כָּתַבְתִּי שׁוּרָה אַחַת,
מָחַקְתִּי אוֹתָהּ פַּעֲמַיִם,
אִם לֹא אֶמְצָא מִלִּים,
אַצִּיעַ לְךָ סִיבּוּב בָּאוֹפַנַּיִם.

יַחַד נַקְשִׁיב לָרוּחַ,
נְצַלְצֵל אוּלַי בַּפַּעֲמוֹן,
כְּשֶׁלֹּא אֶמְצָא מִלִּים,
אֹהַב אוֹתְךָ הָמוֹן.

בִּקַּשְׁתִּ שֶׁאֶכְתֹּב לָךְ שִׁיר,

צָנוּעַ, פָּשׁוּט, בָּהִיר,

חיפשתי מִלִּים לֹא זָרוֹת,

מִלִּים שֶׁאֲנִי מַכִּיר (לָךְ אָשִׁיר).

אַתָּה מְעַצְבֵּן !

כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ אוֹמֵר לִי: אַתָּה מְעַצְבֵּן !
אֲנִי לֹא תָּמִיד מֵבִין לְמָה הוּא מִתְכַּוֵּן.

אִם לְמָשָׁל הָיָה אוֹמֵר לִי: לִיוְוִיתָן,
הָיִיתִי מַנִּיחַ שֶׁאֲנִי גָּדוֹל וְלֹא קָטָן.
אִם הָיָה אוֹמֵר: יֵשׁ לְךָ עֵינַיִם שֶׁל חֲמוֹר,
הָיִיתִי מַסְכִּים אִתּוֹ שֶׁהֵן אָכֵן בְּצֶבַע
חוּם אוֹ שָׁחֹר.

כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ אוֹמֵר לִי: אַתָּה מְעַצְבֵּן !
לִפְעָמִים אֲנִי מֵבִין הָפוּךְ מִמָּה שֶׁהוּא הִתְכַּוֵּן...
אֲנִי מֵבִין שֶׁהוּא לֹא הִצְלִיחַ לִפְתּוֹר אֶת הַחִידָה,
אוֹ שֶׁפִּתְאוֹם הִתְאַהַבְנוּ בְּאוֹתָהּ הַיַּלְדָּה.

כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ אוֹמֵר לִי: אַתָּה מְעַצְבֵּן !
אֲנִי בְּדֶרֶךְ כְּלָל שׁוֹאֵל,
וְרַק אִם הוּא בֶּאֱמֶת בָּרוּר, אֲנִי מִתְנַצֵּל.

כָּכָה

לַדֻּבִּי שֶׁלִּי קוֹרְאִים כָּכָה.
כָּכָה קוֹרְאִים לוֹ.

הוּא לָבָן בְּרֻבּוֹ,
רַק אַרְבַּע כְּתָמִים שְׁחוֹרִים לוֹ.
וּמַבָּט מְיֻחָד לוֹ
לַדֻּבִּי שֶׁלִּי;
כְּאִילוּ מְצַיְּרֵהוּ רַק בִּשְׁבִילִי.

כְּשֶׁשּׁוֹאֲלִים חֲבֵרַי לִשְׁמוֹ,
אֲנִי עוֹנָה בשיא הַכְּנוּת -
"כָּכָה."

שוּב שׁוֹאֲלִים,
הֵם אֵינָם מְבִינִים
שֶׁכָּכָה קוֹרְאִים לוֹ.

חוֹר בַּמִּכְנָס

אַבָּא קָנָה לִי מִכְנָס מְשֻׁבָּץ,
מִכְנָס וּבוֹ חוֹר לֹא גָּדוֹל,
"צָרִיךְ לְהַחְלִיף," אָמְרָה אִימָּא מִיָּד -
"קָנִינוּ אוֹתוֹ לֹא בְּזוֹל !"

הִפְצַרְתִּי בָּהֶם, הִתְחַנַּנְתִּי מַמָּשׁ,
שמח וְכָל כָּךְ נִרְגָּשׁ,
גַּם אִם נְכַבֵּס אוֹתוֹ מִלְיוֹן פְּעָמִים,
הַחוֹר יִישָׁאֵר חָדָשׁ !

אֲנִי רוֹצֶה לָעוּף

"אֲנִי רוֹצֶה לָעוּף," אָמַר הַפִּיל לַיַּנְשׁוּף.
חָשַׁב הַיַּנְשׁוּף, חָשַׁב פַּעֲמַיִם,
וְאָז הֵשִׁיב לַפִּיל: "אֲבָל אֵין לְךָ כְּנָפַיִם."

"יֵשׁ לִי חֵדֶק אָרֹךְ וְאָוְזְנַיִים גְּדוֹלוֹת,
אַךְ אֵין לִי כְּנָפַיִם. זֶה נָכוֹן."

כִּשְׁכֵּשׁ בַּזָּנָב, נִדְנֵד רֹאשׁוֹ -
"אֵין לִי כְּנָפַיִם, זֶה נָכוֹן,
אַךְ רָאשִׁי הָעֲנָק מָלֵא בְּדִמְיוֹן.
לְדִמְיוֹן יֵשׁ כְּנָפַיִים, וְלִי יֵשׁ דִּמְיוֹן,
אָז לִי יֵשׁ כְּנָפַיִם וְזֶה כְּבָר הָמוֹן."

בום, טָרַאח !

בָּנִיתִי פֶּסֶל גָּבוֹהַּ וְיַצִּיב,
הוּא עוֹמֵד וּמִסְתַּכֵּל סָבִיב סָבִיב,
אַבָּא הִסְבִּיר לִי אֵיךְ בּוֹנִים,
וְהִקְשַׁבְתִּי לוֹ עִם כָּל הַפָּנִים.

פִּזְמוֹן:
אֶת זֶה כְּדַאי לְחַבֵּר כָּךְ...
וְאָז הַחֵלֶק הַזֶּה קְצָת נִמְתַּח...
זְהִירוּת ! שֶׁלֹּא פִּתְאוֹם: "בום, טָרַאח !"

תּוֹךְ כְּדֵי אַבָּא אָמַר,
שֶׁחֲבֵרִים לֹא בּוֹנִים אוֹתוֹ דָּבָר -
אֶצְלָם כָּל אֵיבָר צָרִיךְ לְהַשְׁלִים
בְּדִיּוּק אֶת מָה שֶׁנּוֹתָר.

אָז עַכְשָׁיו הוּא עוֹמֵד, לֹא רוֹעֵד,
וַאֲנִי אוֹתוֹ בְּקוֹל מְעוֹדֵד,
שְׁתֵּי רַגְלַיִם לוֹ וְיָד,
נִרְאֶה שֶׁהוּא מַצְבִּיעַ לְכִוּוּן הַצָּד.

אַבָּא מְאֹד מְרֻצֶּה,

כִּי יֵשׁ לוֹ בֵּן כֹּה מֻכְשָׁר שֶׁל פַּסָּל,

אֲנִי שׁוֹאֵל אֶת אַבָּא בְּלַחַשׁ:

"אַבָּא, אֶפְשָׁר שֶׁהוּא גַּם יִזְחַל?"

שִׁרְיוֹן שֶׁל אַבִּיר

לְאַבָּא שֶׁל תֹּם יֵשׁ מַכְשִׁיר,
שֶׁנִּרְאֶה כְּמוֹ שִׁרְיוֹן שֶׁל אַבִּיר,
שֶׁלָּקְחוּ וְקִפְּלוּ, גִּהֲצוּ וְעִגְּלוּ
וְאָמְרוּ לוֹ: עַכְשָׁיו בֹּא תָּשִׁיר.

הוּא מִצִּדּוֹ לֹא נִרְתָּע,
אֲפִילוּ אִם תִּמָּצֵא בּוֹ שְׁרִיטָה,
לְאַבָּא שֶׁל תֹּם יֵשׁ סַקְסוֹפוֹן
שֶׁלּוֹחֵשׁ לוֹ כְּשֶׁהוּא בַּמִּטָּה.

מִזְוָוָדָה

בְּצֶבַע חוּם עִם פַּסִים,
בְּצֶבַע חַרְדָּל אוֹ סָגֹל,
כְּבֵדָה, קְלִילָה, עֲגַלְגַּלָה,
עִם מַנְעוּל שֶׁיּוֹדֵעַ לִנְעֹל.

כָּל מָה שֶׁרַק אֲבַקֵּשׁ,
מִגְדָּלִים אוֹ סוֹדוֹת כְּמוּסִים,
תַּעֲטוּף עֲבוּרִי בְּחֵפֶץ לֵב,
כְּמוֹ בְּסִפּוּרֵי נִסִים.

פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים-פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים, סוֹגְרִים.
פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים-פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים, פּוֹתְחִים.
מִזְוָוָדָה, אֵין זוֹ אַגָּדָה-אָה-אָה-אָה,
אִם לֹא נָצִיץ, אֵיךְ נֵדַע?

טִיּוּל שֶׁלִּי הוּא טִיּוּל שֶׁלָּהּ,
סְפִינָה, מָטוֹס אוֹ שדה,
וְגַם אִם תָּמִיד אֶהְיֶה צוֹדֵק,
הִיא תִּצְחַק: "אַתָּה מִתְבַּדֶּה."

כֵּן, יֵשׁ לָנוּ שפה מְשֻׁתֶּפֶת,
אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהִיא דֵּי מְעֻלָּה,
אֵין בָּהּ כִּמְעַט מִלִּים,
אֲבָל הֲמוֹן שִׁירֵי טְרַלָלָה.

פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים-פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים, סוֹגְרִים.
פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים-פּוֹתְחִים-סוֹגְרִים, פּוֹתְחִים.
מִזְוָוּדָה, אֵין זוֹ אַגָּדָה-אָה-אָה-אָה,
אִם לֹא נָצִיץ, אֵיךְ נֵדַע?

אוֹפַנַּיִם

הֲכִי אֲנִי נֶהֱנֵית לִנְסוֹעַ בִּירִידוֹת.
הָרוּחַ מְלַטֶּפֶת כְּמוֹ חֲלוֹם,
וַאֲפִילוּ יוֹתֵר קַל לִי לְנוֹפֵף לְשָׁלוֹם.

בִּירִידוֹת אֲנִי כִּמְעַט דּוֹמָה לְמַיִם -
אָמְנָם אֲנִי לֹא כְּמוֹהֶם שְׁקוּפָה,
אַךְ לְשִׂמְחָתִי, שְׁנֵינוּ לֹא צְרִיכִים בִּכְלָל תְּנוּפָה.

הַרְבֵּה יוֹתֵר קַל לָשִׁיר בִּירִידָה.
כְּאִלּוּ מִלִּים אוֹהֲבוֹת לְמַטָּה,
וּכְשֶׁמְּנַסִּים לִדְחֹף אוֹתָן מַעֲלָה, הֵן עוֹצְרוֹת.

בִּירִידוֹת תָּמִיד רוֹאִים אֶת הָאוֹפֶק.
רֶגַע הוּא מִתַּחַת וּשְׁנִיָּה אַחַר עָבַר,
אֵיזֶה מַזָּל שֶׁבִּירִידוֹת הָאוֹפֶק נִשְׁאַר.

יְרִידָה זֶה כְּמוֹ עֲלִיָּה אָחוֹרָה.
נִזְכֶּרֶת בָּהּ מִמֶּרְחָק...
וּמַחֲזִיקָה אֶת הַכִּידוֹן חָזָק חָזָק חָזָק.

אֵצֶל סַבָּא וְסָבְתָּא

אֵצֶל סַבָּא וְסָבְתָּא אֲנִי כְּמוֹ רוֹבִין הוּד,
אֵצֶל סַבָּא וְסָבְתָּא בְּיִיחוּד.

אֲנִי לוֹבֵשׁ גְּלִימָה יֵרֵקָה וְכוֹבַע עִם שְׁפִּיץ,
וְכָכָה יוֹדְעִים עַד כַּמָּה אֲנִי אַמִּיץ.
יֵשׁ לִי גַּם חִצִּים וְקֶשֶׁת גְּדוֹלָה,
מֵהֵם כָּל הָרָעִים בּוֹרְחִים בְּבֶהָלָה.

אֵצֶל סַבָּא וְסָבְתָּא אֲנִי כְּמוֹ רוֹבִין הוּד,
אֵצֶל סַבָּא וְסָבְתָּא בְּיִיחוּד.

וּבְטַח בִּגְלַל זֶה אֲנִי זוֹכֶה בְּמַמְתָּק,
כִּי אֲנִי כָּזֶה יָרֹק, גִּבּוֹר וְחָזָק.
הֵם מִסְתַּכְּלִים עָלַי וְרוֹאִים מַבָּט כָּל כָּךְ נוֹצֵץ,
וּמַרְשִׁים לִי לְטַפֵּס עַל הַשֻּׁלְחָן כְּאִלּוּ הוּא עֵץ.

אֵצֶל סַבָּא וְסָבְתָּא אֲנִי כְּמוֹ רוֹבִין הוּד,
אֵצֶל סַבָּא וְסָבְתָּא בְּיִיחוּד.

קֶפֶטָן לֵב

כְּשֶׁהַגְּדוֹלִים חוֹזְרִים מֵעֲבוֹדָה,
אוֹ מִסְתָּם יוֹם שֶׁל סִידוּרִים,
לְקַשְׁקֵשׁ אִתָּם במשחקים
זֶה מָה שֶׁהֲכִי בָּעוֹלָם לִי מַתְאִים.

שׁוֹדֵדֵי יָם בְּכִּאִילוּ,
אוֹ משחק שֶׁל זִיכָּרוֹן,
לִבְנוֹת מִגְדָּל מִגֵּלוֹת
בֶּטַח דּוֹרֵשׁ הָמוֹן כִּשָּׁרוֹן...

אַף בְּמַחְשֵׁב הֵם מְצִיצִים,
וְהוֹרָאוֹת בַּטֶּלֶפוֹן מחפשים,
לַמְרוֹת שֶׁכְּבָר הִסְבַּרְתִּי -
לשחק יַחַד זֶה פִּי אֶלֶף נָעִים !

אָז מָה אֲנִי עושה
כְּשֶׁהַגְּדוֹלִים בְּשֶׁלָּהֶם ?
כְּשֶׁהֵם זוֹרְקִים אֵלַי מַבָּט
רַק כְּדֵי שֶׁלֹּא אֶתְלָהֵם ?

אֲנִי קוֹרֵא לְקֶפְּטֶן לֵב,

הַהוּא שֶׁלֹּא חוֹשֵׁב אֲבָל אוֹהֵב,

וּמְבַקֵּשׁ שֶׁיַּסְבִּיר לָהֶם שׁוּב,

גַּם אִם זֶה קְצָת כּוֹאֵב.

שְׁלוּלִית

כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ חַמָּה בִּמְיֻחָד,
כְּמוֹ בַּקַּיִץ לְמָשָׁל,
אֲנִי לוֹבֵשׁ תַּחְתּוֹן עִם גּוּפִיָּה
וְחוֹשֵׁב הַאִם אוּכַל...

לָלֶכֶת לְאִבּוּד,
וְכָךְ לִמְצוֹא שְׁלוּלִית
שֶׁנִּשְׁתַּמְּרָה מֵאָז הַחֹרֶף,
שְׁקוּפָה כָּזוֹ אוּלַי, לֹא עֲמֻקָּה מִדַּי,
אֵלֵךְ עִם אֲבִיבִית וְדַי.

אֲנִי קוֹרֵא לָהּ: "אֲבִיבִית!"
אוּלַי הִיא יְשֵׁנָה...
וְנִרְטָב מֵהַשְּׁלוּלִית
כְּאִלּוּ שְׁנֵינוּ בְּאוֹתָהּ תְּמוּנָה.

גָּבוֹהַּ כְּמוֹ תֵּשַׁע

הַשָּׁכֵן מִלְּמַטָּה הוּא מוֹרֶה לְחֶשְׁבּוֹן,
הוּא יוֹדֵעַ לֹא מְעַט, אוּלַי אֲפִלּוּ הָמוֹן.
הוּא גָּבוֹהַּ כְּמוֹ תֵּשַׁע וְשָׁמֵן כְּמוֹ שֵׁשׁ,
אֲבָל לֹא שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ אֵיךְ זֶה שֶׁ...כִּי אֲנִי קְצָת מִתְבַּיֵּשׁ.

הוּא מְחַיֵּךְ כְּמוֹ שֶׁמֶשׁ וְאוֹמֵר תָּמִיד שָׁלוֹם,
יֵשׁ לוֹ תִּיק מָלֵא סַרְגֵּלִים וְאוֹטוֹ קָטָן וְכָתֹם.
כְּשֶׁזָּרַקְתִּי אֶתְמוֹל אֶת הַזֶּבֶל, רָאִיתִי אֶצְלוֹ אוֹר בַּחַלּוֹן,
גַּם שָׁם הָיָה כְּבָר עֶרֶב, אֵצֶל הַמּוֹרֶה לְחֶשְׁבּוֹן.

הַשָּׁכֵן מִלְּמַטָּה הוּא מוֹרֶה לְחֶשְׁבּוֹן,
גַּם כְּשֶׁהוּא טוֹעֶה זֶה בָּטוּחַ נָכוֹן.
בְּעוֹד שָׁנָה שְׁלֵמָה, כְּשֶׁאֶעֱלֶה לְכִתָּה ו׳,
אֶשְׁאַל אוֹתוֹ בְּנִימוּס הַאִם גַּם הוּא מְאֹהָב.

גַּלִּים

גַּלִּים עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
אֲנִי מוֹשִׁיט שְׁתֵּי יָדַיִים.
הֵם צוֹחֲקִים,
אֲנִי צוֹחֵק,
הֵם מִתְקָרְבִים,
אֲנִי מִתְרַחֵק.

מוֹשִׁיט שְׁתֵּי רַגְלַיִם,
הֵם לֹא יוֹדְעִים...
הַחוֹל מְדַגְדֵּג,
מוֹשִׁיט אֶת הַלֵּב מַהֵר,
אוּלַי יָבִיאוּ לִי חָבֵר.

גְּלִידָה

יֵשׁ גְּלִידָה בַּמִּקְרַר? אוּלַי אֲנִי חוֹלֶמֶת?
שְׁאֵלָה כָּל כָּךְ פְּשׁוּטָה,
שֶׁבִּגְלָלָהּ אֲנִי לֹא נִרְדֶּמֶת.

לָקַחְתִּי שְׁרַפְרַף, כֻּלָּם כְּבָר יְשֵׁנִים,
לְטַפֵּס עָלָיו תִּכְנַנְתִּי, לִרְאוֹת מָה יֵשׁ בַּפְּנִים.
שְׁעוּעִית, מָרָק וְלֶחֶם וְגַם קְצִיצוֹת קְפוּאוֹת,
וּמֵאַחוֹרֵי כָּל אֵלּוּ, עַל קְצוֹת הָאֶצְבָּעוֹת...

יֵשׁ גְּלִידָה בַּמִּקְרַר? אוּלַי אֲנִי חוֹלֶמֶת?
שְׁאֵלָה כָּל כָּךְ פְּשׁוּטָה,
שֶׁבִּגְלָלָהּ אֲנִי לֹא נִרְדֶּמֶת.

חָזַרְתִּי לַמִּטָּה, הַשְּׁרַפְרַף נִשְׁאַר בּוֹדֵד,
וְעַד שֶׁבָּא הַבֹּקֶר לֹא מָצְאוּ שָׁם אִישׁ עוֹמֵד.
שָׁאַלְתִּי אָז אֶת אַבָּא: "שְׁרַפְרַף מוּל מִקְרַר?"
אַבָּא חִיֵּךְ וְיָדַע שֶׁחָלַמְתִּי,
לָכֵן לִי אֶת כָּל זֹאת סִפֵּר.

יֵשׁ גְּלִידָה בַּמִּקְרֵר? אוּלַי אֲנִי חוֹלֶמֶת?

שְׁאֵלָה כָּל כָּךְ פְּשׁוּטָה,

שֶׁבִּגְלָלָהּ אֲנִי לֹא נִרְדֶּמֶת.

תּוֹפֶסֶת

מַפְרִיעַ לִי רַעַשׁ,
מֵצִיק גַּם הַשֶּׁקֶט,
לָכֵן אֲנִי כָּל כָּךְ רוֹצֶה
לשחק אִתְּךָ תּוֹפֶסֶת.

בִּכְלָל, תּוֹפֶסֶת זֶה משחק לִילָדִים
שֶׁלֹּא אוֹהֲבִים לְדַבֵּר.
יְלָדִים שֶׁמַּעֲדִיפִים לָרוּץ.
הֵם מְחַזְּקִים אֶת הָרַגְלַיִם וְאֶת הָרֵאוֹת טוֹב טוֹב;
נוֹשְׁמִים עוֹד וָעוֹד וָעוֹד...
אֶת כָּל הָאֲוִיר שֶׁבַּסְּבִיבָה, וְעוֹד קְצָת.
וְגַם, אִם פַּעַם יָבוֹא מוּלָם הִיפּוֹפּוֹטָם אֵימְתָנִי,
אוֹ מְנַהֵל בֵּית-סֵפֶר עַצְבָּנִי -
עָדִיף לֹא לְדַבֵּר. עָדִיף לָרוּץ.

הַבְטָחוֹת

אֲנִי אוֹהֵב הַבְטָחוֹת
ושונא שֶׁלֹּא מְקַיְּמִים אוֹתָן,
אוֹהֵב אוֹתָן גְּדוֹלוֹת
ושונא שֶׁהֵן בְּטֵלוֹת.

אוֹהֵב הַבְטָחוֹת,
אַךְ לֹא כְּשֶׁהֵן נוֹפְלוֹת אַפַּיִם,
לִפְנֵי שֶׁתַּבְטִיחוּ לִי (אָנָּא) חִשְׁבוּ פַּעֲמַיִם.

אֲנִי אוֹהֵב הַבְטָחוֹת
ושונא שֶׁלֹּא מְקַיְּמִים אוֹתָן,
אוֹהֵב אוֹתָן פּוֹרְחוֹת
ושונא שֶׁהֵן נִמְחוֹת.

אוֹהֵב הַבְטָחוֹת
אַךְ לֹא שֶׁמְּאַבְּדוֹת כְּנָפַיִם,
לִפְנֵי שֶׁתַּבְטִיחוּ לִי (אָנָּא) חִשְׁבוּ פַּעֲמַיִם.

צַלַחַת מְלֵאָה סוֹדוֹת

צַלַחַת מְלֵאָה סוֹדוֹת,
לַאֲרוּחַת הַצָּהֳרַיִם,
צַלַחַת גְּדוֹלָה בְּלִי תַּחְתִּית,
עִם סוֹדוֹת פִּי שָׁלוֹשׁ אוֹ פִּי שְׁנַיִם.

חוּטִים אֲרֻכִּים בָּהּ, מִסְתַּלְסְלִים,
וּשְׁמָשׁוֹת קְטַנּוֹת זוֹהֲרוֹת,
חֲרוּזִים יְרֻקִּים ושמחים,
אֲבָל אֶת זֹאת לֹא אוּכַל לְגַלּוֹת.

חִיפּוּשִׁיוֹת שֶׁבַּחַיִּים לֹא רְאִיתֶם,
כְּתֻמּוֹת מְנֻקָּדוֹת לָבָן,
חִיפּוּשִׁיוֹת שֶׁאֵין אֲפִילוּ בַּסְּרָטִים,
טִילוּ בָּהּ מִשָּׁם לְכָאן.

זָלַלְתִּי חֲרוּזִים וְחוּטִים,
בִּכְלָל לֹא הִרְגַּשְׁתִּי טִיפְּשִׁי,
לָעַסְתִּי הֵיטֵב אֶת הַשְּׁמָשׁוֹת
וְאֶת הַחִיפּוּשִׁיוֹת שִׁחְרַרְתִּי לְחָפְשִׁי.

בִּילִרָזִתִילִיפוּפִּיק

עִם שֵׁם מִשְׁפָּחָה כְּמוֹ שֶׁלִּי,
הַאֲמִינוּ לִי - אֲנִי לֹא מְנַסֶּה לִהְיוֹת כָּאן שִׁלִּילִי,
עִם שֵׁם מִשְׁפָּחָה כָּזֶה,
אַף אֶחָד לֹא רוֹצֶה לִהְיוֹת רָזֶה.

שְׁמִי בִּילִרָזִתִילִיפוּפִּיק,
כָּךְ אַבָּא אוֹתִי מֵעִיר - "בִּילִרָזִתִילִיפוּפִּיק..."
שְׁמִי בִּילִרָזִתִילִיפוּפִּיק, אֲנִי גָּר בִּרְחוֹב הַזָּמִיר,
וְרַק הַמּוֹרָה קוֹרֵאת לִי יָאִיר.

לַיְלָה טוֹב

בְּלֶחִי אַחַת נְשִׁיקַת-לֵב,
בְּלֶחִי שְׁנִיָּה נְשִׁיקַת-כּוֹכָב,
וּבְמֵצַח אֶתֵּן לְךָ נְשִׁיקַת-רִבּוּעַ
וּבָאַף נְשִׁיקַת-חַשְׁמַל.

בַּסַּנְטֵר סְתָם נְשִׁיקָה מְתוּקָה,
בַּפֶּה נְשִׁיקַת-שִׁלְגִיָּה (עַל שפתיים),
עַכְשָׁיו אֶמְחַק אֶת נְשִׁיקַת הָרִבּוּעַ
וְאֶתֵּן לְךָ נְשִׁיקַת-גַּמָּדִים.

לַיְלָה טוֹב.

לְדַבֵּר בְּפֶה מָלֵא

זֶה כָּל כָּךְ מַצְחִיק,
לְדַבֵּר בְּפֶה מָלֵא,
פִּתְאוֹם מִתּוֹךְ הַבֶּטֶן
קוֹל מְשֻׁנֶּה עוֹלֶה.

לֹא קוֹל שֶׁל יֶלֶד,
גַּם לֹא קוֹל מְבֻגָּר,
מִי שֶׁשָּׁמַע יֹאמַר לָכֶם
שֶׁזֶּה בָּטוּחַ קוֹל מוּזָר.

לוּ הָיִיתִי כֶּלֶב,
אוֹ גִ׳יְרָפָה שֶׁהִיא גַּם אִמָּא,
הָיִיתִי מַקְשִׁיב לְכָל הַקּוֹלוֹת הָאֵלּוּ
בִּמְקוֹם לִבְלוֹעַ אוֹתָם פְּנִימָה.

לְדַבֵּר בְּפֶה מָלֵא,
זֶה כְּמוֹ לֶאֱכֹל יָרֵחַ,
וּלְמַרְבֶּה הַהַפְתָּעָה
הוּא אֲפִילוּ לֹא בּוֹרֵחַ.

כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל, אַתֶּם יוֹדְעִים,

יֶרֵחִים כֵּן בּוֹרְחִים,

וַאֲנַחְנוּ אַחֲרֵיהֶם

בָּלוֹנִים מַפְרִיחִים.

סַבָּאלֶ׳ה

אֲנִי יוֹדֵעַ לְצַיֵּר אֶת סַבָּאלֶ׳ה מְעֻלֶּה.
אֵין לוֹ זָקָן וְיֵשׁ לוֹ מִן חִיּוּךְ כָּזֶה עוֹלֶה,
מְטַפֵּס מֵהַסַּנְטֵר כִּמְעַט עַד הַמֵּצַח,
הוּא חִיֵּךְ עוֹד לִפְנֵי שֶׁנּוֹלַדְתִּי בֶּטַח.

יֵשׁ לוֹ קָרַחַת מַבְרִיקָה כְּמוֹ יָרֵחַ,
וּמִשְּׁנֵי צִידֶיהָ שערו מִתְבַּדֵּחַ,
גַּבּוֹת חוּמוֹת יֵשׁ לוֹ וּמִשְּׁקְפֵי-רִבּוּעַ,
הוּא יוֹדֵעַ לְהָכִין מָרָק עִם גַּעְגּוּעַ.

אֵיךְ נִרְאָה "פִּתְאוֹם"

הִנֵּה בָּא הַבֹּקֶר,
תָּמִיד כָּזֶה מוּזָר,
כְּאִלּוּ הָיָה הוּא לַיְלָה
שֶׁמִּישֶׁהוּ אוֹתוֹ פִּתְאוֹם עָצַר.

מוּל מַרְאָה-תִּיסְרוֹקֶת,
שׁוֹתָה נוֹגֶסֶת בִּיס,
מְנַסָּה לִהְיוֹת בָּלַשׁ
לִמְצוֹא אֵיזֶה תַּכְסִיס...

אִם רַק מָחָר אַצְלִיחַ בְּדִיּוּק לְהִתְעוֹרֵר,
כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מִתְגַּנֶּבֶת יָרֵחַ לְנַעֵר,
אֶקַּח אָז מַצְלֵמָה וּמְחוֹגָה וְעֵט אָדֹם,
לִצְפּוֹת ולשרטט אֵיךְ נִרְאֶה "פִּתְאוֹם".

אוּכַל אָז לְסַפֵּר,
שֶׁהַתַּכְסִיס פָּעַל,
וַחֲבֵרַי יוֹדוּ לִי
עַל שֶׁאַף כּוֹכָב לֹא נָפַל.

חִיּוּךְ כְּבָר יֵשׁ וְאֹמֶץ,

גַּם הַקּוּקוּ מְסֻדָּר,

אַחֲרֵי שֶׁאֲגַלֶּה זֹאת -

לֹא אֲבַקֵּשׁ עוֹד שׁוּם דָּבָר.

אִם רַק מָחָר אַצְלִיחַ בְּדִיּוּק לְהִתְעוֹרֵר,

כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מִתְגַּנֶּבֶת יָרֵחַ לְנַעֵר,

אֶקַּח אָז מַצְלֵמָה וּמְחוֹגָה וְעֵט אָדֹם,

לִצְפּוֹת וּלשרטט אֵיךְ נִרְאֶה "פִּתְאוֹם".

סָפָּארִי

אִם אִמָּא מַרְשָׁה כְּשֶׁהַחַשְׁמַל מְנֻתָּק,
אֲנִי מְאֹד אוֹהֶבֶת לשחק בַּשּׁוּאַב-אָבָק.

בִּמְקוֹם לָלֶכֶת לַסָּפָארִי וּלְשָׁלֵם כְּנִיסָה,
אֲנִי אִתּוֹ עַל הָרִצְפָּה זוֹחֶלֶת וּמְנַסָּה,
לְדַמְיֵן קוֹלוֹת שֶׁל זֶבְרוֹת לוֹגְמוֹת מִן הָאֲגַם,
וְאֶת הַגִּרְפָּס הַגָּדוֹל שֶׁל זוֹקוֹ הַהִיפּוֹפּוֹטָם.

לְהַקְשִׁיב לָעֵצִים שׁוֹרְקִים קוֹרְאִים לַצִּפָּרִים,
וּלְכָל מִינֵי דְּבָרִים שֶׁבַּסָּפָארִי עוֹד קוֹרִים,
עוֹבֶרֶת בֵּין הַחֲדָרִים שְׁקֵטָה וּנְמוּכָה,
זֶה כְּמוֹ לָלֶכֶת יָד בְּיָד עִם פִּיל בַּגֹּדֶל שֶׁלְּךָ.

גֶּשֶׁם הָפוּךְ

כְּשֶׁהָיִיתִי בְּעֵרֶךְ בֵּן שֵׁשׁ,
נִסִּיתִי כָּל הַזְּמַן לְהִתְעַקֵּשׁ
שֶׁהַגֶּשֶׁם יֵרֵד הָפוּךְ.
גֶּשֶׁם, רֵד בְּבַקָּשָׁה הָפוּךְ...

הוּא צָחַק, כַּמּוּבָן לֹא הִסְכִּים,
אָמַר שֶׁהוּא חָכָם מִכָּל הַיְּלָדִים.
לֹא יָכֹלְתִּי לְצַוּוֹת עָלָיו: הָפוּךְ!
הָיִיתִי עֲדַיִן נָמוּךְ.

מֵאָז צָמְחוּ לִי שְׁרִירִים,
אֲנִי יָכוֹל כְּבָר לַעֲמֹד עַל הַיָּדַיִם.
וְעַכְשָׁו, אִם אֲנִי רַק רוֹצֶה —
הַגֶּשֶׁם נוֹפֵל מֵהָרַגְלַיִם.

מַרְגִּישׁ מְעַט אָפֹר

הָלַכְתִּי בָּרְחוֹב, רָאִיתִי חֲמוֹר,
אָמַרְתִּי לוֹ "הֵי, רֶגַע, עֲצֹר!"
הִטָּה אָזְנָיו אֵלַי, צִיֵּר חִיּוּךְ עָדִין,
וְהִמְשִׁיךְ בַּדֶּרֶךְ בָּהּ הוּא מַאֲמִין.
פָּסַעְתִּי לְצִדּוֹ, מַרְגִּישׁ מְעַט אָפֹר,
הוּא הִסְתַּכֵּל קָדִימָה, לֹא הִבִּיט לְאָחוֹר.
רַגְלָיו נָקְשׁוּ בְּקַרְקַע, אֵינֶנָּהּ שֶׁלּוֹ,
זְנָבוֹ הֵעִיף אֶת הַזְּבוּבִים, אָמַר לָהֶם "לֹא!"

סִפַּרְתִּי לוֹ עַל אִמָּא, אָמַרְתִּי "הִיא דּוֹאֶגֶת",
אָמַר לִי שֶׁזֶּה טוֹב שֶׁכָּכָה הִיא נוֹהֶגֶת.
גַּם עַל דּוֹדָה בְּרָכָה, וְעַל דּוֹד אֵפְרָיִם,
אָמַר "נוּ, תָּזִיז מַהֵר יוֹתֵר אֶת הָרַגְלַיִם".
תַּחַת הַשָּׁמַיִם אֲנִי וְהוּא,
מַחְזֶה שֶׁאֲנָשִׁים מִזְּמַן לֹא רָאוּ —
הוּא שׁוֹרֵק אוֹחֵז מַקֵּל, אֲנִי נושא תַּרְמִיל,
הָלַכְנוּ יַחַד מֵאֵילַת עַד אֶצְבַּע הַגָּלִיל.

עָלַי לַחֲזוֹר הַבַּיְתָה, אָמַרְתִּי לוֹ עָצוּב,

דִּמְעָה אַחַת יָרְדָה וּכְבָר הִרְגַּשְׁתִּי רָטֹב.

כָּל כָּךְ רָחוֹק אֶהְיֶה, מָה תעשה בִּלְעָדַי?

פִּתְאוֹם אוֹתוֹ רָאִיתִי, הוֹלֵךְ אַחֲרַי...